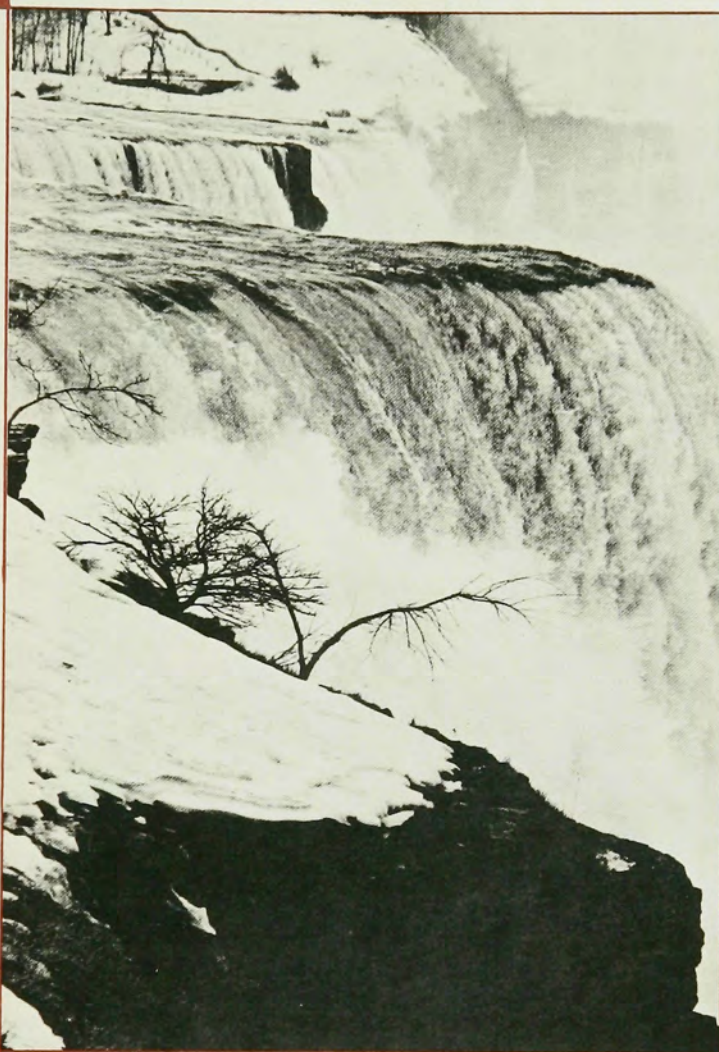

ЛЮТИЙ 1978 FEBRUARY

ЮНАК

ЮНАКИ! — ЮНАЧКИ!

Маєте нагоду до **ПЛАСТОВОГО ЗАРОБІТКУ**
Потребуєте фондів на добру справу?
Хочете купити таборовий виряд?
Хочете придбати книжки до пл. бібліотеки?

Можете це здійснити **продаванням:**

1. **РИСУНКІВ** із ньяної доби
"Во врем'я оно" (розмір 11×14 інчів)
2. **Українських перстенів** з пл. лілейкою, тризубом, написами "ГОТУЙСЬ", СКОБ.

По ближчі інформації пишть:

O. KRAUS

2295 Portland Avenue,
Rochester, New York, 14617, U.S.A.

Згадайте, що читали це в "Юнану".

КУПУЙТЕ В НАС

ЯГІЖКИ

Олександра Бариляка, Львів, 1932;
ціна книжечки: \$2.50. Адреса:
Plast Publishing, 2150 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1M8 Canada.

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

на корисних умовах

- дає **ПОЗИКИ**
та
- приймає **ОЩАДНОСТІ**.
- Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
- **Урядові години:**
вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998

Пластунни і Пластунки в Торонті!
СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!

Від 1 січня 1978 р. річна передплата "Юнана" коштує: США і Канада — \$10.00;
Австралія — рівновартість 10.00 амер. дол.; Австрія — 100 шилінгів; Аргентина — 10.00 пезів; Німеччина — 15.00 нім. марок; Франція — 15.00 франц. франків;
Італія — 2,000 лірів. Велика Британія — 2.00 фунти
Ціна одного числа \$1.00.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada Tel.: (416) 769-7855

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada — Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W., Toronto 3, Ont

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.

Редагує колегія.

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович.

Члени редакційної колегії:

пл. юн. Андрій Винницький.

пл. сен. Тоня Горохович.

ст. пл. Олесь Кузишин

гетьм. вірл. Ксеня Одежинська,

ст. пл. Юрій Павлічно,

пл. сен. Олександра Юзенів.

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

З М І С Т

2	Дзвони Лаври і Софії у житті пластового юнацтва	Подруга Гребля
3	Москва-Росія-Радянський Союз	Пл. сен. О. Б.
	Як я люблю оці години праці (поезія)	Л. Українна
4	Незабутня Ольга Басараб	І. Книш
5	З поезій Олени Теліги	
6	Молоде перо:	
	Надія	М. Яримович
	Наш тереновий марш	Р. Лучечко
	Співаємо... Ой чий то кінь стоїть	народня пісня
7	Що читати? Рецензія на книжку "Через міст"	
	Анатолія Дімарова у перекладі з української мови	Таня Дичок
	Рецензія на "Роздоріжжя" М. Красюка	Р. Ващук
9	Пластунам на вушко: Листи з приводу сумних нагод	Подруга Оля
10	Шунаю...	Розбанич
12	МЛК — Міжкрайовий Листовний Клуб	Б. Сірський
13	Міжкрайова пластова зустріч 1978 (інформації)	Ю. Даревич
14	Гірська природа	Б. Трильовський
18	Нові платівки "Кобза"	О. Кузишин
	Новина в українській хоровій музиці	Б. Ямінський
19	Звідки ваше ім'я	**
20	Місіонес — колиска і гніздо українського поселення в Аргентині	К. Собенко
21	Дві сестри (казна)	Л. Полянова
23	З практичного пластування	К. Одежинська
24	Сторінка розваги	**
25	До нас пишуть, Усміхніся!	
26	Замість вітів на могилу... Ранок	М. Голод
28	Датки на пресфонд	

● На обкладинці: Водопад Ніягара в Канаді — фото ст. пл. Олеса Соханівського з Торонта.

● Ілюстратори цього числа: пл. сен. Дарія Даревич, пл. сен. Ярмо Козак, пл. сен. Володимир Пилишенко, ст. пл. Ксеня Одежинська.

ЮНАК

ЛЮТИЙ 1978 Ч. 2 (173) РІК XVI

Інтернаціональне стандартно-серійне число,

0044-1384

Дзвони Лаври і Софії у житті пластового юнацтва

Дорогі Юні Подрузи і Друзі!

Ми читали "Золотий гомін" П. Тичини на лекції літератури, і не диво, що краса цієї поезії спонукала Романа, Андрія, Таню, Христю, Марка та інших розпочати розмову про планування святкувань 60-річчя української державності під враженням цього твору.

— Треба зробити вечір поезій на тему Свята державності, — почала Таня. — Самі картини, що їх малює у творі поет, роблять велике враження. Зробимо декорації — силуетку св. Софії на тлі променів сонця, а довкола храму зграї голубів у веселому танку. Або картина: хвилі Дніпра виграють мелодії, а вони зливаються у радісній могутній концерт. А над Дніпром і хмарами ходить Бог і розсипає у людські серця зерна кришталевої музики, від яких люди стають шляхетними, люблячими. О, скільки тут чудових висловів-символів! Боюся, що їх наші молодші друзі не розумітимуть. Треба буде комусь з нас їх пояснити.

— Певне, що так! — підтвердив Роман. — Слова поета: "Він був, мов жрець, сп'янілий від молитви, — наш Київ". Чи всі вони знатимуть без пояснення, що тут мова про те, як люди поспішали до храмів молитися, що стільки людей збиралося у церквах, зворушених великою подією, щоб дякувати Богові за повернення волі Україні по двох століттях неволі.

— Треба також, щоб усі правильно розуміли, символами чого є чорнокрилля, чорний птах, що кричить, каліки, які проклинали Сонце і Христа, — додав Марко. — Мова ж тут не про що інше, як про тих, що несли атеїзм в Україну. Це люди-каліки, які не почувалися українцями, але які жили в Україні й байдуже їм було до її долі. Їм байдуже все, крім власної шкіри.

— Зате сильно треба наголосити рецитаторові й інтерпретаторові, що Огонь Прекрасний — це свідомість українського народу, яка допомогла народові скинути з своїх грудей гори каміння неволі, мов пух. Я не знаю, чи ми зможемо це якось намалювати?

— Але ж кожної картини з твору не musimо ілюструвати. Зате корисно було б, — озвалася Христя, — улаштувати виставку історичних реліквій (тих, що зможемо роздобути від організацій і людей: фотографії, марки Української Держави, гроші, військові прапори тощо). Я читала, що УСС-и колись були передали свій прапор пластунам. Це було в Міттенвальді, в Німеччині. Добре було б відвідати музей з історичними пам'ятками. Можна запросити учасників проголошення IV Універсалу 22 Січня 1918 року й послухати їх розповідей.

— Мені казав тато, що було б нам цікаво, — знову заговорив заохочено Роман, — зібрати цікаве з життя творців 22 січня. Їх життя для нас — корисна і захоплива книга. Навіть збірка поезій і цікавіших літературних творів, споминів дуже потрібна нам у праці. Я бачив уже перший том творів славного Романа Купчинського — творця стрілецької пісні. Обов'язково цю книгу треба мати в станичній бібліотеці. Там то пісень! Я не міг повірити, що стільки їх міг створити один січовий стрілець. Я думав, що багато пісень у тому першому томі — народні, а вони творчість композитора сучасника.

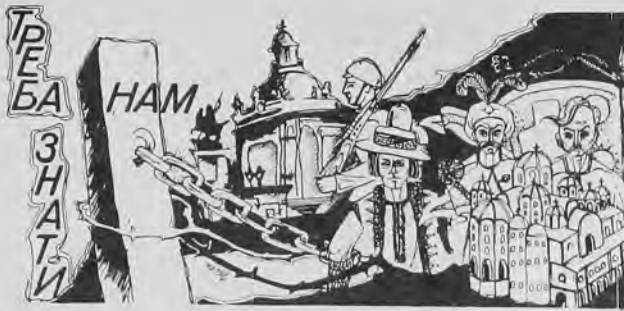
Наша розмова оберталася довкола плянів святкування великих Роковин, ми називали багато поезій на тему цих святкувань, багато різних проектів ще подамали ми всі спільно. Та про них буде мова у чергових числах.

Скоб!

Подруга Гребля

Софійський Собор у Києві, свідок майже тисячарічної історії України. На славнозвісній площі біля Софійського Собору проголошено 20. 11. 1917 р. 3-ім Універсалом акт Української Державності, а 22. 1. 1919 р. акт злуки всіх українських земель в одну соборну державу — Українську Народню Республіку.

МОСКВА-РОСІЯ-РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ

З тими назвами є тепер багато плутанини як у історично-наукових працях, так і в пресі, зокрема чужомовній, і в розговірній мові. Побіч тих назв уживається ще інших, як: Совети, червона Москва чи Росія, більшовики, большевики та комуністи, з додатками російські, московські. Друга революція в російській імперії в березні 1917 р. довела до упадку царату та перебрання влади Тимчасовим урядом під проводом Олександра Керенського — отже від того часу є назва Тимчасовий уряд (правління) Росії. Тоді також стала самостійною Україна. Третя революція під проводом більшовиків (Леніна) усунула Тимчасовий уряд, а впровадила володіння більшовиків у формі т. зв. "рад". По-українському "рада", а по-російському "совет". Тоді влада перейшла в руки Ради Народних Комісарів (скорочення: Раднаркому або Совнаркому) Росії. Тоді Росія почала наново поневолювати народи колишньої рос. імперії, що розпалася після революції. Та революція називається "жовтневою", бо тоді ще обов'язував у Росії старий календар. Революція відбулася 7 листопада.

Варто знати, що США прийшли з харчевою допомогою, бо тоді були важкі часи, звані "часами воєнного комунізму", а населення Росії, а також України пережило голод. Американська допомога під назвою "АРА" (Американська Організація Допомоги), призначена для українського населення, була розділена поміж більшовиків (партійних і військових).

30 грудня 1922 р. на I Всесоюзному З'їзді Рад утворено Союз Радянських (Советських) Соціалістичних Республік (скорочення: СРСР, по-рос. СССР), у склад якого входили початково 4, а тепер 15 республік, а серед них і Україна.

8 липня 1923 року прийнято конституцію.

Від того часу правильна назва не є Росія чи інші, а Союз Радянських Соціалістичних Республік (СРСР).

Подав пл. сен. О. Б.

Леся Українка

Як я люблю оці години праці,
Коли усе навколо затиха
Під владою чаруючої ночі,
А тільки я одна неподоланна
Врочистую одправу починаю
Перед моїм незримим олтарем.
Летять хвилини — я не прислухаюсь.
Ось північ вдарила — найкращий праці час, —
Так дзвінко вдарила, що стрепенулась тиша
І швидше у руках забігало перо.
Години йдуть — куди вони спішаться?
Мені осіння ніч короткою здається,
Безсоня довге не страшне мені,
Воно мені не грозить, як бувало,
Непевною і чорною рукою,
А вабить лагідно, як мрія молода.
І любо так, і серце щастям б'ється
Думки цвітуть, мов золоті квітки
І хтось немов схиляється до мене
І промовляє чарівні слова,
І полум'ям займається від слів тих,
І блискавицею освічує думки.
Передсвітом чорніє ніч надворі,
І час гасити світло, щоб його
Не засоромив день своїм сіянням.

"Як я умру, на світі запалає
Покинутий вогонь моїх пісень,
І стримуваний племін засіяє,
Вночі запалений — горітиме удень".
Леся Українка

Незабутня Ольга Басараб

Від Редакції: Коли в лютому, як щорічно, пластунки, а особливо курені юначок ім. Ольги Басараб відзначають роковини її вбивства, потрібно завжди відповідних матеріалів і джерел для використання. У 1976 році появилася в Канаді збірка цінних споминів та інших матеріалів про Ольгу Басараб Ірини Книш п. н. "Незабутня Ольга Басараб". Поручаємо цю збірку нашим пластункам та їхнім виховницям, а сьогодні подаємо в скороченні один із споминів з цієї книжки про арешт Ольги пам'ятного 9-го лютого 1924 р.

Марія Бачинська Донцова

АРЕШТ

(У 30-річчя героїчної смерті Ольги з Левицьких Басараб — 12. II. 1924)

Ольга Басараб поспішала додому. Правду кажучи, того "дому", не було в неї давно, майже від часу, як помер 1902 р. її батько, а потім померла й мати. З чоловіком інж. Дмитром Басарабом не було часу розжитися за домашнім вогнищем. Під час першої світової війни він, як старшина австрійської армії, був убитий. Ця смерть лягла вічною тінню на життя Ольги. Але сьогодні, 9 лютого 1924 р., їй так радісно на душі. Задоволена, що приїхала сюди, впивається красою рідного Львова, засипаного іскристим снігом. Щойно дізналася, що одержала працю і буде мати забезпечене скромне життя по майже річному безробітті.

Минала засніжену площу св. Юра. Проходила Єзуїтський Город у пишних зимових шахах і згадала осінь 1923 р. — багряно-золотисті дерева в ліску під Рогатином, у якому присягала на вірність Українській Військовій Організації, УВО. Тоді так радісно билось серце при думці, що її кличуть на небезпечну підпільну роботу, де вона може прислужитися батьківщині.

Сьогодні зранку це гасло відізналося в душі.

З поштою одержала таємничого листа: "Дорога Олю! Ми рішилися врешті відвідати Тебе, 9 лютого 1924 р. Прийдемо перед 6 годиною по полудні. Чекай на нас. Стефан і Василь".

Початкові букви імен ті самі, що колись пишались на широкій, синьо-жовтій опасці, припнятій спряжкою до лівого рукава її стрілецького однострою. Тоді, вліті 1914 р., коли починалася перша світова війна, коли йшла організація Січових Стрільців, Ольга з іншими жінками повнила допоміжну службу в станиці Коперника.

Йшла задумана. Налітали рої споминів... Щойно коли годинник почав вибивати 4-ту годину, глянула на ратушу. На ній першого листопада 1918 р. лопотів синьо-жовтий прапор.

— Який дивний сьогодні день!.. — подумала Ольга. — Все наново впиваюся красою Львова і ніби вітаюся з ним по десяти літах небачення і ніби прощаюся на довго...".

Спуском через вулицю Антона вийшла на Личаківську, повернула вгору на Виспянського 34, де віднаймала кімнату Стефа, що прийняла її до себе.

В кімнаті було привітно й тепло. Ольга скинула легкі черевики, натерла перемерзлі ноги і вдягнула теплі виступці. Присіла на м'якій софі і щойно тепер почула, що дуже змучена. Почала переглядати часописи. Не зчулася, як задерчав дзвінок вхідних дверей. Господиня відчинила. Хтось застукав до дверей кімнати.

— Прощу входити! — сказала голосно.

Увійшов молодий незнайомий чоловік, по здоровкався і запитав:

— Ви одержали письмо?

— Яке гасло? — відповіла Ольга.

— Смерть... — різко промовив незнайомий.

— Або Воля!.. — докінчила Ольга.

Незнайомий витягнув з-під плаща декілька звинених аркушів паперу, подав Ользі, попрощався і вийшов.

Спершу стукнули кімнатні двері, потім глухо вхідні. Поволі заглух стукіт військових чобіт по сходах.

"Це немов музичні ноти або водні малюнки" — подумала Ольга.

Дістала пакункового паперу, звинула принесену рольку і поклала в кутку шафи.

Глянула на годинник. Було 15 хвилин по п'ятій. Знала, що Стефа повернеться щойно перед сьомою. Згасила світло, що разило очі. Прилягла. В голові шуміло і серце голосно ка-

латало в грудях. Її опановував нез'ясований жах.

“Чого? Нерви? Передчуття? Таж усе вже минуло!” — заспокоювала себе. Почала молитися. В молитві заснула.

Сплячою застала її Стефа. Розбудила, жартуючи. Повечеряли й почали переглядати принесені з випозичальні книжки. У помешканні поволі притихло, мабуть господарня збиралася на сон.

Нараз прозвучав різко дзвінок: раз, другий, третій. Обидві зірвалися на рівні ноги і прислухалися. На запит: “Хто там?” — почули:

— Поліція!

Ольга закам'яніла. Двері кімнати нагально відчинилися і увійшло двох цивільних і двох умундурованих поліцаїв.

— На зарядження польської влади маємо зробити ревізію! — промовив один з цивільних і кинув на стіл папір.

Поліційні таємні агенти почали нишпорити по кімнаті, скидаючи всі книжки на купу. Переглядаючи в шафі речі, один з них нагнувся паперову рольку:

— Чие це? Що це? — крикнув до Стефи.

Ольга підійшла ближче і сказала:

— Це мое! Я дістала! Що там є — не знаю, не розглядала.

Агент нервово розвинув рольку. На стіл випали звої нарисованих плянів.

— Що це є? — закричав нелюдським голосом.

— Не знаю! — відповіла Ольга.

— Арештую вас обох! На поліції пригадаєте собі — хто вам дав і на що! Збирайтеся!

В передпокої стояла перелякана господарня і ревно плакала. Стефа і Оля попрощалися з нею, і вона побажала їм скорого повороту.

Поліцаї підганяли до поспіху.

На вулиці всадили обох до поліційного авто і помчали Личаковом, попри тюрму на Баторого, до слідчих арештів на вулиці Яховича.

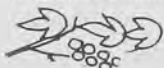
Ольга Басараб була спокійна. У дорозі думала, підсміхаючись:

“Тепер я справді мусятиму попрощатися не лише зо Львовом на довго. Бо буду мовчати. Побратимів не зраджу”.

Поліційне авто мчало засніженими вулицями, везучи Ольгу на катування, знущання і смерть...

(“Свобода”, 12. II. 1954)

Із збірки “Незабутня Ольга Басараб” під редакцією
І. Книш, Вінніпег, 1976 р.

ІЗ ПОЕЗІЙ ОЛЕНИ ТЕЛІГИ

*Гострі очі розкриті в морок,
Б'є годинник: чотири, п'ять...
Мое серце в гарячих зморах,
Я й сьогодні не можу спать.*

*Але завтра спокійно встану.
Так, як завжди, без жадних змін,
І в життя, як в безжурний танок,
Увійду до нічних годин.*

*Придушу свій невпинний спогад,
Буду радість давати й сміх,
Тільки тим дана перемога,
Хто й у болі сміється зміг!*

*Моя душа й по темнім трунку
Не хоче слухатись порад,
І знову радісно і струнко
Біжить під вітер і під град.*

*Щоб заховавши мудрий досвід
У скриньці без ключа і дна,
Знов зустрічати сірий розсвіт
Вогнем отрути чи вина.*

*Щоб власній вірі непохитній
Палить лампаду в чорну ніч
І йти крізь січні в теплі квітні
Крізь біль розлук — у радість стріч.*

Молоде перо

НАДІЯ

Цілий день мені все йшло не так, як я хотіла. Обід згорів, і я мусіла варити другий. Через це не мала часу підготувитися до великого, кінцевого іспиту, що мав бути на другий день.

Сиділа я і про це все думала, аж нагло чую шелест. Щось біжить травою. Щось велике, біле та... з рогом посередині носа. Приглядаюся ближче, а це — одноріг.

Я здивувалася, бо завжди думала, що ці звірі існують тільки в казках. Але підходжу ближче, а та чарівна постать не зникає.

Сідаю на нього, і білий, чарівний одноріг, неначе літаючи, біжить зі мною далеко, далеко.

Ми вже в іншому світі, та я бачу людей — одні вже потратили надію, а іншим все ще лишилася надія.

Час минає, і вкінці лишаються тільки люди з надією на щось краще.

Вертаємося додому з відновленою надією. Хоча іспит зле пішов, та я вже знаю, що все це колись поправиться.

Часто ще я трачу надію, але тоді завжди немов знову чую шелест чарівного звіра. Хоча я вже ніколи його не бачу, знаю, що він

є моя надія та що він про мене ніколи не забуде.

Зі мною завжди залишиться моя надія.

Пл. розв. Маруся Яримович
(Із газетки "Шноли Булавних" 1977 р.)

НАШ ТЕРЕНОВИЙ МАРШ

У вівторок 19-го липня 1977 р. наш табір юначок вибрався на тереновий марш. Ми йшли битою дорогою майже дві милі, а тоді ми зустріли комендантку, яка нас завела на поляну. Ми там з'їли помаранчі, які ми мали зі собою. По перекусці ми пішли далі. Незадовго нас завели знаки до лісу. Коли наша група вийшла на поляну, нас зловив дощ. Тому, що багато дівчат боялося грому та блискавок, ми сховалися в церкві. Потім ми добігли до адміністраційного будинку, де ми дістали соду, молоко та сухі рушники. Через 15 хвилин до нас добігла третя група, і ми разом забігли до табору. Ми були цілі мокрі та й нам було зимно. Але тепер ми всі приємно згадуємо наш тереновий марш.

Роксоляна Лучечко
(Із газетки табору "Вітрила наших мрій" на "Вовчий Тропі" 1977 р.)

СПІВАЄМО...

ОЙ ЧИЙ ТО КІНЬ СТОІТЬ

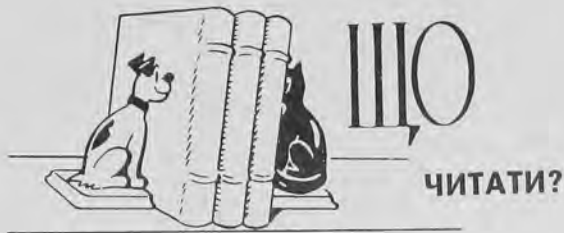
Ой чий то кінь стоїть,
Що сива гривонька.
Сподобалась мені,
Сподобалась мені
Тая дівчинонька.

Не так дівчинонька,
Як біле личенько.
"Подай же, дівчино,
Подай же, гарная,
На коня рученьку".

Рученьку подала,
Правдоньку сказала.
"Ой лучче б я була,
Ой лучче б я була
Кохання не знала".

Кохання, кохання
З вечора до рання.
Як сонечко зійде,
Як сонечко зійде,
Кохання відійде.

Текст пісні записав Михайло Пазяк в м. Слов'янсько-му Донецької області від бандуристки Олександри Петрівни Золотарьової. Мелодію записав та розшифрував Андрій Омельченко.

Анатолій Дімаров

ACROSS THE BRIDGE

Переклад з української мови Юрія Ткача,
члена Літер.-мист. клубу ім. В. Симоненка
в Мелбурні.

Заголовок цієї збірки є також і назвою першого оповідання, яке дуже багато каже про авторове дитинство. Автор цим оповіданням наче прокладає поміст до дитинства своїми споминами.

Книжка — це переклад англійською мовою з української. У збірці 43 оповідання. Є оповідання довші й коротші. Коротші зображають труди і радощі звичайного життя в СРСР. Оповідання "Коло вікна", "Двадцять копійок", "Син учительки", "Болотяні плячки" показують, як важко було бути дитиною у той час. Діти виростали у жахливій добі голодів і примусового комунізму. Діти навіть не грались у забави, як звичайно — козаки проти татар або козаки проти москалів, а завжди були в забави червоні проти білих (червоні, очевидно, були кращі, сильніші, мудріші від білих).

Деякі оповідання, проте, досить веселі, наприклад про гусака, якого діти вбили нехотючи під час забави (автор з приятелями з дитинства). Одне з довших оповідань "Сухий щавель" передає частину містерії та інтриги совєтської природознавчої інституції, почування одного науковця-природника, його життєвий шлях, переконання тощо.

Більшість оповідань — це спогади з минулого. Вони радісні й сумні, добрі й прикрі.

Ця книжка мені дуже подобалася, але було дещо таке, що можна б поправити. У споминах з дитячих літ автор чи перекладач вживає того самого слова "сор it" дуже багато разів. По-українському його значення "набрати". Це впливає на монотонність тексту, бо нема відрізнєння нюансів значення вислову в різних контекстах. Також у оповіданні "Сухий док" є досить багато технічних пояснень. Мене особисто вони не цікавили. Я перескачувала ці частини, але може комусь це хочеться читати докладно — залежить від особистого смаку. Загально ця книжка дуже цікава, і доб-

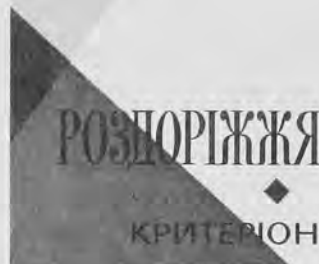
ре, що її наш друг переклав. Я рекомендую її всім читачам "Юнака" й учням українських шкіл. Як почнете читати, не можна книжки відкласти, прочитаєте до кінця.

Таня Дичок — учениця V курсу
Свято-Миколаївських Курсів Українознавства
в Торонті

"РОЗДОРІЖЖЯ" — ЗБІРКА ОПОВІДАНЬ
(Микола Красюк, Роздоріжжя, В-во Критеріон,
Букарешт 1973, тираж 425, стор. 92, ціна: 1.20).

МИКОЛА КОРСЮК

Українські книжки румунського видавництва "Критеріон" появилися недавно на еміграційному книжковому ринку. Наскільки нам відомо, ще не було на них ніякого відгуку, — ні позитивної, ні неприхильної критики. Ця статейка, оєвидно не заповнить цієї прогалини, вона подасть читачеві короткий огляд деяких оповідань збірки.

Автор Микола Красюк розглядає взаємини двох людей, описує зустрічі їх та прощання на різному тлі. Він водить читача за роздумами цих різноманітних пар людей — споріднених, залюблених, випадкових прохожих й ворожих собі.

В оповіданні "В ніч під Івана Купала" читаємо про стару Грициху та її онука Олеська. Вони перебувають самі в сільській хатині-ліплянці, при цьому баба передчуває, що це її остання ніч. Вона — контраст до Олеська, який вічно турбує її наївними дитячими запитаннями. Літанія зловіщих знаків тісно пов'язана з народними повір'ями, вона немов попереджує наближення смерті, яка ось-ось займе хатину. Грициха тратить рівновагу, їй привиджується вимріяний чоловік, якого вона ніколи не пізнала на цьому світі через те, що не встигла виконати всіх обрядів на святі Івана Купала.

— Ось, ось він, Олеську, бачиш, як махає на мене. Дивись, у нього кінь з пшениці, бачиш, як горить березовий хрест? Бачиш, Олеську? Я знала, що він прийде в цю ніч. Це ніч Івана Купала. Дивися, як кличе мене, — знайомить баба внука з своїми привидами.

Запалюється вінок у хаті, і автор закінчує оповідання таким загадковим реченням: “У хаті пахло глиною і смертю...”

У збірці є твори не тільки сільської тематики, деякі з них про життя в місті, одне оповідання на тему зустрічі двох людей в туристичному автобусі. Проте, найцікавіше, принаймні з стилістичного боку, оповідання монологу “Двері”, акція якого відбувається в лікарні.

Чоловік сидить біля дверей, за якими лежить по операції його важко ранена жінка. Він роздумує. В умі калейдоскопічно виринають думки. Раз він уважає себе винним за випадок, то незабаром він нарікає на жінку, то знову мучить його почуття провини, чоло-

вік злоститься сам на себе. Непомітно його свідомі роздуми перетворюються в сон, в якому його переслідує ряд зачинених дверей в шпитальному коридорі. Чоловіка мучать душевні конфлікти, він пробує розібрати суперечність своїх думок. Конфлікт розв’язує — смерть його жінки. Чоловік відчуває, що він тепер вже вільний, він шукає вихідних дверей, щоб вийти назад у реальний світ.

Цей монолог характеризують довжелезні параграфи (найдовший на 4 і 1/2 сторінки!) і короткі речення, які створюють наростаюче темпо і гарячковість, що досягають рівня гістерії в кульмінаційному пункті оповідання.

Збірка “Роздоріжжя” коротка та цікава. Написана доступною мовою. Її можна поручити всім, хто цікавиться модерною українською літературою.

Юнак Роман Ващук

(11 класа Курсів Українознавства, Торонто)

АРКА ЗАХІД

це не лише модерна українська книгарня і крамниця гарних подарунків, але також справжній осередок обслуговування українців Торонта й околиць.

- книжки, часописи і журнали;
- грамофонні пластинки, радіоприймачі, друкарські машинки;
- різьба, кераміка, картини, кришталі, порцеляна, полотна і нитки “ДМС” до вишивання, вишивки, жіночі хустини;
- великий вибір гарних дарунків на різні okazji;
- висилка пакунків в Україну.

- Продаємо “МІЙ ПЕРШИЙ СЛОВНИК”, ціна \$6.00 з додатком коштів пересилки.
- БУКВАР МАРІЇ ДЕЙКО, ціна \$4.00 і кошти пересилки.

УСМІХНИСЯ!

ВИХОВАННЯ

В автобусі груба жінка із темним волоссям не зводить очей з юнака, що стоїть недалеко від неї.

— І що то за молодь тепер! — наже ніби сама до себе. — Волосся, як у людини з камінної доби. Ти ж страшний, виглядаєш, як тигр!

Хлопець злісно глянув на жінку і відвернувся.

— Ще і бакенбарди запустив, — продовжувала вона, — незадовго будеш виглядати, як Робінсон Крузо!

А за хвилину жінка додала:

— Розуміється, це все вплив школи. А штани твої — можна б ними вулиці замітати — латка на латці, та й ще облізли!

— Що ти критикуєш і критикуєш, — воркнув хлопець, — я вже слухати не можу!

Тут уже не витримаєш інші пасажери:

— От нахабний!

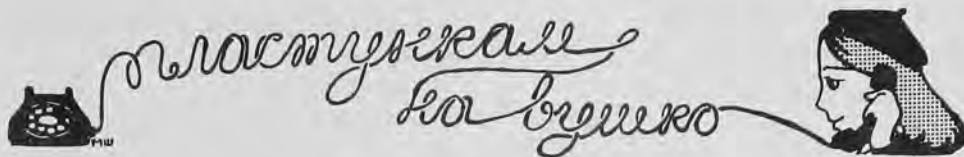
— Якби я був його батьком — то він добре дістав би!

— Без найменшого виховання!

— Як можна так до чужої жінки говорити! Це наругу!

— Що ви всі говорите, — нагло спалахнула жінка, — яка я чужа! Я — його мама! От критики знайшлися! Краще погляньте на своїх дітей!

Подруга
Оля

Листи з приводу сумних нагод

Обіцяла я Вам, Дорогі Подруги, продовжати поради, як писати листи з різних нагод.

Прогули вже Різдвяні Свята, Новий Рік, і наші радісні побажання, про які я писала Вам у грудневому числі "Юнака", вже давно певно опинилися у смітті.

А життя йде далі з усіма його радощами та смутками...

Навіть коли Ви дуже нерадо думаєте про такі сумні хвилини життя, як смерть, і Вам ще до неї дуже далеко — напевно не раз Вам приходиться складати слова співчуття з приводу смерті батьків Ваших виховників, учителів чи родин Ваших пластових або шкільних друзів.

Якщо маєте відвагу або таки конечно Вам станути у вічі смерті та йти до похоронного заведення чи на похорон — тоді треба скласти родині безпосередньо співчуття. Але в тому випадку вистачить з потиском руки (це конечно!) сказати тихо два-три слова, як ось "мені дуже прикро", "глибоке співчуття" і т.п., бо ніхто в таких сумних хвилинах не зважає на зміст. Важлива є Ваша участь, а не слова.

Однак коли треба Вам післати ці слова співчуття листовно, ніяк уже не можна обмежитися до двох-трьох слів. І тут напевно більшість із Вас сидить довго, гризучи перо та думаючи: "і як це написати?"

Тому хочу Вам шепнути "на вушко", як це робити, і так Вам у тому допомогти.

Спершу кілька загально прийнятих правил:

1. Листа зі співчуттям треба написати швидко після того, як Ви дістали сумну вістку.

2. Писати треба рукою (ніколи не на машинці!), адресуючи до особи, яку знаєте найкраще в цій родині.

3. У листі можливо оминайте слово "смерть", а пишiть "втрата", "відхід", "сумна подія".

4. Ніколи не вживайте до українських знайомих чи приятелів друкованих карток з написаними чужою мовою співчуттями.

А тепер кілька прикладів, як такий тяжкий лист писати.

Почнемо від найлегшого, а це коли пишемо до товаришки або товариша:

"Дорога Марусе (або Дорогий)

Незвичайно було мені прикро, коли я довідалася про відхід Твого (Твоєї). Дуже щиро співчуваю з Тобою та розумію Твій сум і біль. Якщо б я могла Тобі чимось допомогти або полегшити Твої важкі переживання, я завжди готова до цього.

Сердечно Тебе стискаю

Твоя "

Розуміється, інакше треба писати до старшої від Вас людини, напр., Вашої виховниці у Пласті чи добре старшого від Вас пластуна, з яким Ви працювали або зустрічалися при пластовій праці:

"Дорога Подруго/Дорогий Друже!

Оцим хочу переслати Вам моє співчуття з приводу великої втрати, якої Ви зазнали.

Можу уявити собі, який це для Вас був удар та скільки сумних для Вас і для Ваших Найближчих переживань.

Хай почуття, що з Вами сумують Ваші пластові друзі та подруги і хотіли б Вам облегшити Ваше горе — допоможе Вам у цих важких днях та викреше принаймні дрібну пластового оптимізму!

Кріпко стискаю Вашу лівіцю

Сноб!

Ваша "

Вкінці подаю Вам ще інший текст листа з висловами співчуття, тим разом у випадку, коли пишете до старшої і не дуже знайомої Вам людини:

"Вельмишановний Пане/Вельмишановна Пані
Вельмишановні Панство!

Звольте прийняти від мене вислови глибокого співчуття з приводу такої сумної події у Вашій Родині.

Важко у таких хвилинах знайти відповідні слова, щоб висловити свої почування, як і важко знайти слова потіхи. Хай їх отже заступить моя молитва до Всевишнього, щоб мав Вас у Своїй особливій опіці та дав Вам силу пережити ці погані та незavidні хвилини.

З глибокою пошаною до Вас

Розуміється, Ви завжди можете додати ще одне-два речення. Зокрема, коли Ви добре знали ту людину, яка відійшла, можете написати щось гарного про неї. Напр., як її собі пригадуєте, чи якийсь спільно пережитий момент. А другим разом будемо "писати" з веселіших нагод, добре?

Шукаю...!

Не знайшов... ані на поляні, ані в лісі; крута алея, висаджена старими деревами, також не дала ніякого вислідку; залишилася лиш ще одна можливість.

Сильветка міялася кожного разу, як місяць ховався за кучеряві хмари — раз ясний, блискучий, із позолоченими вікнами та відблиском череп'яного даху, а раз темний, понурий, обвіяний містерією ночі...

Трохи відстрашуючий; горішні два вікна, мов блискучі очі, що замість зіниць дивляться на тебе блідолицим відблиском місяця. Дашки — нучми сірозеленого волосся, а комини — дві тонкі руки, простягнені до неба, пояс — кудлаті кущі довкола, а на оборону — лилики, від яких треба відганятися.

Вижолобленими із старости камінними сходами заходжу на ганок.

Ошклена веранда, лавки попід стіни, у потріскані вікна заглядають стрепіхаті кущі, а через них місяць по долівці, в поросі, пише арабески...

Високі темні різьблені двері... замкнені. Ні! ...штовхнув рукою, без звуку відчинилися. Тут десь мають бути сходи..., ступив кілька кроків..., а долівка й стіни відбили мої кроки аж до високої стелі... Свічу на долівку, з-під пороку виглядають виразні барви квадратних кам'яних плит.

На закруті сходів щось стоїть і слідкує за мною. Чекаю, не рухається.. відважуюся засвітити лампку. "О! Я пам'ятаю, це та чудова статуя, стоїть на стовпі при балюстраді сходів..."

Тяжкі, подвійні двері заскрипіли протяжно, розсуваючись, як я старався просминнутись до кімнати. Це колись мусіла бути вітальня.

Тепер лиш порошок і павутиння та кольорові промінчики місяця, закрашені барвами вітражового вікна.

Прослизнувся крізь скрипучі двері, попри сходи й увійшов до кімнати з високими французькими вікнами, у які заглядали сумні сосни. У сусідній кімнаті світло лампки показало лиш порожні полицки з темного, дорогого дерева... Це мусіла бути дійсна гарна бібліотека; шкода, що не залишилась хоч одна книжка. Але й тут не знайшов.

Пошукав із лампкою по всіх комірках і личках старої кухні — без вислідку...

Біля кухонного коминка натрапив на вузькі, круті сходи — нуди вони мене заведуть?! Згорбився вдвоє, щоб не вдаритися, і поліз до-

гори. Темні двері, але з лівого боку світло зникає в глибокій темноті...

Лямпка згасла, мало що не впав через двері в довгий темний коридор. Знайшов лампку, струснув нею, стукнув..., і засвітила; ситуація цілком поправилася... це малі кімнати колишньої служби. Тому й ці сходи просто з кухні; тому кімнати такі малі, тому й бракує тут тієї пишної орнаментики, яку бачив унизу, де всі декорації мають орнітологічний мотив. Усе з пташками: кафлі, вітражі, плоскорізьби довкола коминків, клямки й завіси на двері.

І тут не знайшов...

У протилежному кінці коридору двері; замкнені. Клямки нема. Легенько пробую своїм ножом, покрутив раз, другий; попхав... відчинилися! Знову велика кімната, це певно гостинні спальні; ще одна — усі порожні, а далі ще три... Перша привітна, помальована на біло. У наступній кімнаті силуюся з вузькими дверима... відчинив. Світло лампки відбилося на полинялій мармуровій умивальці з блискучими (срібними) кранами... Коротким коридором зайшов до сусідньої кімнати, де знайшов ще одну мініатюрну умивальку... і більше нічого. Треба далі шукати...

Ще далі вгору, сходи вже ширші. Над головою місяць прозирає крізь ошклений дах, а подивитися вниз, то аж голова крутиться. Чотирикутна порожнеча, обвинена довкруги сходами; світло лампки ледве сягає кам'яної підлоги долішнього коридору.

Аж семеро дверей дивиться на мене.

Відчиняю останні двері, а тут шелест маленьких лапок. То перелякані мишки так швидко втікають, ховаючись перед світлом лампки.

Рука сковзується з гладкої стіни, як драпаюся по дуже стрімких і крутих сходах — порожній стрих і піддашся — не знайшов...

Є ще одна можливість — льох....

Сходячи сходами вниз, завважив приховані дверцята... Делікатно підважив їх ножиком; заскрипіли, порошок посипався, довгі нитки павутиння потягнулись за дверцятами — хто і коли їх останньо відчиняв?

Довгі бальки тягнуться аж поза осяг світла лампки, це прохід попід дахом — тайний коридор...

Покликуючись на своє лісовошкільне знання ливових мостів, ступаю на бальку; іду й пробую втримати рівновагу, а за мною стук — дверцята зачинилися. Пробую відчинити — не даються... Іду вперед.

Кожний крок робить слід у густім поросі, руками віддираю жмені старого павутиння. Тут не було б де сховати те, за чим шукаю — але

як я вийду?!

Переді мною висока, гладка, блискуча металева стіна... Лямку захвав за пояс, підскачів раз, другий і врешті руками вхопив вершок стіни. Підтягнувся, тут якраз досить місця між дахом, щоб пролізти. Ноги ховзаються по гладкій стіні..., але врешті виکارбався. Верх широкий — сів собі, ноги звисають по обох боках стіни. Свічу довкруги, колесом металева стіна, свічу вниз — підлога теж металева, по обох боках круглі діри. Та ж це мусить бути старий збірник на воду!!

Але як звідсіля видістатися? Лізу довкола на руках і ногах, свічу лямпою (тримаю її в зубах, що абсолютно не вигідне), шунаю кругом світлом, і ось у протилежній дерев'яній стіні — просмик. Підлану ближче, зарис дверцят такі, як були нагорі, що ними заліз у цю біду. Попхав рукою... відчинилися. Я знова в одній з кімнат, що їх попередньо оглядав.

Але де ж льох?

Під сходами, що провадили на 2-ий поверх, знайшов масивні дерев'яні двері. Клямки знова не було — отворив ножиком...

Сходи; війнуло вогким, душним повітрям — темно; ось де сходи до льоху.

Велика кімната з п'ятьома склепленими проходами.

Наліво — замуровані двері. Тримаю лямпу в лівій руці й ручкою ножа стукаю у стіну — порожнеча, ще одна кімната?.... Зайшов до сусідньої кімнати, щоб оцінити, якого розміру може бути ця замурована комірня, і розчарувався — це тільки замурований перехід!

Колись цей будинок правдоподібно почав

западатися і власники підмурували стіни та поставили бетонові стовпи, щоб його підтримати. В іншій кімнаті знайшов напіврозбиту піч до ogrівання, а далі комірню на вугілля та порожній теслярський варстат і висохлу криницю.

Були чутки, що підземний тунель лучив оцей будинок із старою stodолою, але я надаремно стукав у кам'яні стіни та цементову підлогу — входу до тунелю не знайшов.

Змучений та розчарований, знова вернувся до кімнат і на другім поверсі зауважив ліжко з матрацом: — "Ляжу і хвилину відпочину..."

Тепле проміння сонця і далекий бадьорий спів розбудили мене — пісня знайома, але ніяк спросоння не міг пригадати собі слів... колись недавно я її співав... Глянув через вікно... доріжною довкола "Червоного Будинку" маршують юнаки-таборовики на "Вовчий тропі" — на снідання до їдальні... Це ж моя згуба, що так довго за нею шукаю — моя юність.

Гей, Юнаки, почекайте, я теж іду з вами — хоч і не між вами, з вами я знайду знова свою юність у Пласті!

Розбанич

*На шлях я вийшла ранньою весною
І тихий спів, несмілий заспівала,
А хто стрівався на шляху зі мною
Того я щирим серденьком вітала
"Самій не довго збитися з путі
Та трудно з неї збитися у гурті".*

Л. УКРАЇНКА

Дорогі Друзі Пластуні!

Як Ви знаєте, ми розкинені по цілому світі, по всіх країнах і континентах, відділені широкими океанами і кордонами.

Тому перед нами велике зобов'язання, а головню працювати і змагати, щоб була єдність українського Пласту як організації, щоб була єдність української пластової ідеї.

Щоб виконати це завдання, Курінь УСП Гайдамаки закликає всю пластову молодь (новаки, юнаки, старші пластуні) ширити іскру пластової дружби у формі Міжкrajового Листовного Клубу, під гаслом "Пізнай один одного", по всіх закутинах, де живуть українські пластуні.

Форма цього МЛК виглядатиме так:

Де Ви б не жили, в далекій Австралії, Аргентині і т. д., напишіть коротенького листа або пришліть поштівку з наступними інформаціями: ім'я, адреса, з ким Ви хотіли б переписуватися (з юнаком, новаком, старшою пластункою і т. д.) і з котрої країни. (Як не маєте зеленого поняття, то ми для Вас виберемо). Все це прошу надіслати на адресу:

Mr. Borys Sirskyj, 336 Batavia Place,
Waterloo, Ontario, N2L 3W2, Canada

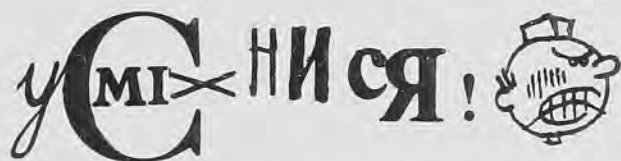
Ми постараємося придбати для вас листовного товариша і за якийсь час на Вашу адресу пришлемо листа з відповідною адресою.

Цим способом міжкrajові контакти повинні зміцнитися. Через ці листи пізнаєте нових друзів, їхнє життя та їхню країну. Але пам'ятайте одне, Дорогі Друзі, що не кожний пластун є щасливий, не кожний пластун має все те, що потрібне для життя. Помагайте один одному, помагайте тим, що живуть у біді, і я знаю, що тоді ми досягнемо ідею добра, краси, братерства, справедливості в українській громаді. Вашою заплаатою буде велике духове задоволення, що Ви виконали, хоч частинно, свій пластовий обов'язок.

Прощаючись з Вами, кличемо до Вас: ширіть цю іскру пластової дружби по всіх закутинах, де живуть українські пластуні. Розпалюйте великий вогонь пластової дружби на добро Пластові й вірність нашому українському Народові.

З пластовим привітом
СКОБ!

Ст. пл. Борис Сірський
(Гайдамака)

НАЙКОРОТШІ НОВЕЛЬКИ

Наукова

Професор винайшов такого розумного робота, що вкінці його звільнили з роботи, а катедру передали роботіві.

Військова

Один капраль сам давав собі накази і їх виконував, щоб так вишколити себе в послуху. Один раз він переходив річку, дав наказ "Лягай" і ... втопився, бо, маючи повні вуха води, не чув дальших своїх наказів.

Історична

Діялося це так давно, що ніхто про це абсолютно нічого не пам'ятає.

Жіноча

Не переходячи межі сорок років, їй удалось дожити до пізньої старості.

Оптимістична

Кожного разу, як він приходив купувати авто, виявлялося, що ціна піднеслася — отже він мусів далі заощаджувати, щоб могли заплатити так багато. І так він став мільйонером.

Літературна

Письменник Ш. дуже денервувався на прем'єрі, аж доки не виявилось, що він мав повний успіх: п'єсу письменника А. висвистано.

Лещатарська

На шпилі гори він набрав відваги, бо хтось вкрав йому його лещата.

Я. Осенка, переклад із польської

Головна Пластова Булава — Міжкрайова пластова зустріч 1978

Вступ:

Ухвалою ГПБ, в порозумінні із КПСтаршинами, Міжкрайова Пластова Зустріч відбудеться в серпні 1978 р. в провінції Алберта, в Західній Канаді. МПЗ-78 триватиме два тижні і включатиме:

- Відмічення 60-ліття української державности
- Міжгурткові пластові змаги
- Спортові змагання
- Відвідини т. зв. "Коммонвелт Геймс"
- Зустріч з українським громадянством міста Едмонтону й околиць
- Відвідини українських поселень в Алберті
- Однотижневе таборування в горах західної Канади.

МПЗ-78 триватиме від 4 серпня до 18 серпня 1978 року включно.

Учасники:

Учасниками МПЗ будуть юнацькі **гуртки**. Пластові станиці зможуть зголосити участь свого юнацтва **лише гуртками разом із своїм впорядником чи впорядницею**. Гуртки можуть мати не менше як 7 і не більше як 12 членів. (У випадках потреби станиці злучать два чи більше гуртків в один на час МПЗ. КПС подбає про подібне зорганізування і зголошення самітників чи малих одиниць). Провід МПЗ не буде приймати жодних зголошень, окрім зголошень гуртками, й не прийматиме зголошень гуртків без впорядників.

Гуртки будуть зформовані на час МПЗ у курені за віково-ступневими групами:

- прихильники(ці) — 11½ — 13 pp.
- учасники(ці) — 14 і 15 pp.
- розвідувачі(чки) — 16 і 17 pp.
- скоби-вірлиці — 17

Цей поділ на "курени" буде зроблений кілька місяців перед МПЗ, і тому зголошення на МПЗ будуть зібрані до **1 квітня 1978 р.** Кожний курень включатиме по 3 (або 4) гуртки однолітків з різних місцевостей і країн.

Всі зголошені гуртки будуть заздалегідь повідомлені про те, до якого куреня вони приділені, відбудуть спільно відповідну підготовку та таборуватимуть тими частинами протягом цілої МПЗ.

Програма:

Програма відбудеться в чотирьох частинах: спільна зустріч біля Едмонтону, відвідини українських поселень в Алберті, однотижневі табори куренів і спільне закриття Зустрічі в горах.

Точніше:

Четвер 3. VIII. 78 — приїзд до Едмонтону, розтаборування на "Українському селі", державному заповідникові 20 миль на схід від Едмонтону (тут усі таборуватимуть до вівторка 8. VIII. 78);

п'ятниця, 4. VIII. — Відкриття МПЗ-78. День пластової дружби, взаємне вдвідування підтаборів та товариських ватри;

субота, 5. VIII — Міжгуртковий змаг за ступнево-віковими групами (включатиме знання пластування, доби визвольних змагань та групові спортові ігри);

неділя, 6. VIII. — Зустріч з українським населенням околиць Едмонтону (на місці Зустрічі) і програма для відвідувачів й місцевої української молоді. Ювілейна ватра;

Відмічення визвольних змагань і 60-ліття державности;

понеділок, 7. VIII. — Відвідини Едмонтону (зокрема українських установ) і спортових змагань "Коммонвелт геймс".

Виступ пластових частин перед загальною публікою Едмонтону;

вівторок 8 і

середа 9 VIII. — Відвідини куренів різних українських поселень (напр. "Ту Гілс", "Мондер", "Бергвіл" і т.п.) — по два курені (1 пластунів і 1 пластунок) на одну місцевість;

четвер 10. VIII. до

середи 16. VIII. — Переїзд автобусами в гори, на місця таборів. Ці місця віддалені від "Українського села" на 300 до 500 миль, отже юнацтво матиме нагоду оглянути Алберту. Табори в горах передбачені на наступні місцевості:

I (прих.) — околиці "Ватертон Лейн" парк

II (учас.) — "Кутеней" парк

III (розв.) — "Джаспер" парк

IV (ск.-вірл.) — альпійський табір біля "Лейн Люїз"

четвер, 17. VIII і

п'ятниця, 18. VIII. — Спільне закінчення Зустрічі в горах.

До участі в цій МПЗ запрошуємо по одному гурткові хлопців і дівчат кожної вікової групи з різних українських організацій.

Підготовка:

Підготовча Комісія МПЗ-78 мусить своєчасно подати ряд справ таких, як: замовити автобуси для по-

дорожжів по Алберті, закупити квитки на спортивні ігрища т. зв. "Комонвелтс геймс", підготувати терен для таборування, проводи ж станиць потребуватимуть своєчасних оголошень для замовлення транспорту до Едмонтону й назад. Тому оголошення учасників МПЗ повинні закінчитися до 1 квітня ц.р. Разом із оголошенням треба надіслати частину оплати в сумі \$50.00 — за кожного учасника (в тому порядників гуртків), решту оплат треба надіслати до 15. V. ц.р. Тому Підготовча Комісія просить батьків до 1-го квітня повідомити пластові проводи про участь своїх дітей у зустрічі. ПКомісія не буде приймати жодних оголошень після реченців і без вповні вплаченого завдатку, і застерігає собі право не повертати зужитої частини оплати на випадок неучасті оголошених у Зустрічі.

Батьки, які бажали б бути співучасниками частини МПЗ-78 (4 до 8 серпня буде окрема площа для таборування в "Українському селі"), можуть оголошуватись до пл. сен. Софії Скрипник — референтки зв'язку з батьками (7604 — 149 Стріт, Едмонтон, Алберта).

Підготовча Комісія з осідком в Торонті відповідає за програму, розсилання інструкцій до оголошених гуртків, оголошення гуртків та координацію цілості.

Організаційна Комісія в Едмонтоні відповідає за всю підготовку на терені Алберти, інтендантуру в час МПЗ, всі технічні справи та місцевий транспорт.

КПСтаршини подбають про виконання доручень і відповідної підготовки оголошених гуртків з їх терену та за транспорт своїх учасників до і з Едмонтону.

Час інтенсивної підготовки гуртків передбачуємо на 1-шу половину 1978 року.

Підготовча Комісія:

Голова: пл. сен. Юрій Даревич (тел. (416) 277-9374)

Заступник голови: пл. сен. Юрій Тарасюк.

Організаційна Комісія в Едмонтоні:

Голова: пл. сен. В. Кунда — тел. 466-7210

9227 — 72 Ст.

Едмонтон, Алта., Т6В 1У8

Кошт Зустрічі на особу:

Харчі — \$50.00

Місцевий транспорт — 50.00

Інше — 25.00

Разом — \$125.00

Ця сума не включає коштів подорожі до і з Едмонтону. Для прикладу кошт подорожі з Торонта потягом \$150.00, а літаком (чартер рейт) \$200.00. Подібно кошт групового квитка (230 осіб) літаком з Нью-Йорку до Едмонтону і назад \$217.00.

Гуртки привезуть зі собою весь таборовий виряд включно з двоособовими мандрівними шатрами та кухонним вирядом для варення харчу.

Пл. сен. Юрій Даревич
(голова Підготовчої Комісії МПЗ-78)

ГІРСЬКА ПРИРОДА

Лось у своєму улюбленому багні.

Коли говоримо про дерева, які знаходимо на східних узгір'ях Канадських Скелястих Гір, то велику перевагу мають шпилькові дерева. Поділяються вони на три роди: сосни, ялиці і смереки. Всі вони тим до себе подібні, що мають зелені шпильки та загально бронзові шишки. Щоб

СОСНА ДЖЕК

легше розрізнити деякі роди цих дерев, подаємо наступні пояснення.

Сосон є три роди:

1. Сосна Джека
2. Сосна Лоджпол
3. Білокора сосна.

Ці дві перші сосни до себе дуже подібні і тяжко їх на скору руку розрізнити. Ростуть до 100 стіп висоти простим стовбуром. Шпильки ростуть по дві у в'язці, від 1 до 3 цілів довгі, тро-

СОСНА ЛОДЖПОЛ

хи покручені. Шишкова луска у сосні Лоджпол має гостре як голка закінчення. Цього сосна Джека не має, і це є головна відмінна характери-

Зміст

ЮНАК
журнал
пластового
юнацтва

П'ЯТНАДЦЯТИЙ 1977

РІЧНИК

Заувага: перше число після наголовка статті (перед дужкою) означає число журналу, а число в дужках — сторінки, на яких надрукована стаття чи інший редакційний матеріал.

I. ІДЕОЛОГІЯ І ВИХОВАННЯ

1. Вступні статті, гутірки, розмова з юними друзями тощо

Дрот — Чому їхати до табору? 6-7 (18-19)
Звернення ГПБ у справі голодівки 12-го січня 1 (3)
Подруга Гребля — Гутірки з юними друзями: О. Довженко — поет у ніномистецтві 1 (4), М. Куліш — творець української модерної драми 2 (2), Збагацуймо своє Шевченкознавство 3 (2), Пов'яжімо серця свої з великим і вічним — з рідною мовою! 4 (4), Чи юнацтво свідоме, як умирає українська мова?.. 5 (2), Краса рідного слова будить почуття гідності людини 6-7 (2), Мова — коріння, що живить народ 8-9 (2), Мова — головна підойма культурного і політичного розвитку народу 10 (2), Українська мова в Україні 11 (3), Стан української мови в Україні 12 (2).

II. ЛІТЕРАТУРА

1. Оповідання, нариси, есеї, спомини

Грищенко О. — Ніч перед Різдвом 1 (11-12)
Грушецький М. (з французької) — Два брати 6-7 (16)
Дмитрик І. — У лісах Лемківщини 10 (4-5)
За весь він він ніразу не понюхав квітки 8-9 (21)
Зеленська Л. — Очі 10 (20)
Колісниченко Ю. і Плачинда С. — Життя славетних 12 (5-7)
Фелікс Леклерк — Легенда про голубів 12 (18-21)
Пархомченко О. — Чому звеселила сопілка? 3 (3-4)
Страх 4 (21)
Сухомлинський В. — Втрачений день 10 (11)
Чорний кінь св. Августина 10 (16)
Ю. Л. — Пригода з літаном 11 (19-20)

2. Репортажі

Бачинська Р. — Виставка картин К. Кричевської 6-7 (10)
Гембатюк М. — Наша демонстрація в Оттаві 11 (2)
Одежинська К. — Як переїхати автобусом з одного кінця Америки на другий 8-9 (16-17)
Собенко К. — Пам'ятник Шевченкові у Парагваї 3 (9)
У причалі Нью-Йорку замаяв прапор Чорноморської Флотії 8-9 (4)
Учасник — Приємно бути учасником прогулянки... 11 (14-16)
Хабурський Р. — Виступи "Калини" у Південній Америці 2 (10-11)

3. Вірші

Антонич Б. І. — Заповіт листопада 11 (2)
Голод М. — ...Свіжістю різдвяного калача 1 (3)
Голод М. — Різдвяна ніч 1 (6)
Голод М. — Легенда 4 (3)
Г. М. — Мисливець зготував рушницю 5 (21)
Голод М. — Як прилітають весною пташки 4 (8)
Голод М. — Золотий дощ 8-9 (15)
Голод М. — Перстень осені 10 (3)
Г. М. — Спадає листя листопадом 11 (10)
Кравців Б. — Невідомий стрілець 11 (2)
Кравченко У. — Молодосте, будь янголом мені 2 (19)
Коломієць В. — Мова моя! 5 (6)
Лепкий Б. — Не забувай! 1 (3)
Лепкий Б. — У Великодній тиждень 4 (11)
Мороз В. — Присвята 5 (9)
Мах. П. — Нечимне 2 (4)
Рильський М. — Море й соловії 4 (13)
Сосюра В. — ** 2 (4)
Стус В. — Як добре те, що смерті не боюсь я 4 (19)
Теліга О. — Сучасникам 2 (4)
Франко І. — Дрімать села 1 (25)
Чарнецький С. — Моїй мамі 5 (9)
Якір — Дарма, що сьогодні 4 (5)
...Яні в тебе очі, осені 10 (5)

4. Пісні

Вперед до щастя і мети 4 (14-15)
Вчімося співати: Во Віфлесмі, Небо і земля 11 (12)
Купальські пісні 6-7 (7)
Чому ти, барвінку, не стелишся? 6-7 (7)
Юнацький марш 5 (14-16)

5. Рецензії

а) Що читати?
Вандергайден Петрик — Перший козан в Америці 6-7 (8-9)
Ващук Роман — Смерть 8-9 (18)
Ващук Роман — Стріл уночі 10 (6-7)
Винницький Андрій — У лісах Лемківщини 2 (12), Іду на вас 3 (4), Соборний борщ 4 (22), Землею українською 6-7 (9), Бумеранг 10 (6), Чота крилатих 10 (7), Рік 2245 11 (13)
б) Нові платівки:
Кузишин Олесь — Софія Ротару 1 (19), Намисто співає 3 (11), Привіт з України 3 (16-17), Часи 3 (17), Гуцулочка 4 (8), Сини степів, Голідей ін Юкрейн, Червона рута 10 (17-18)

III. МОЛОДЕ ПЕРО

1. Вірші

Білик Юрко — Вогник танцює 12 (10)
Ващук Роман — Будні і... 5 (22)
Волюшко Світлана — Відгук фантазії 6-7 (7)
Комар Люба — Шляхи 8-9 (5)
Онишкевич Всеволод — Спомини старого світлобора 12 (21)
Пришляк Андрій — Приходить час 12 (10)

2. Проза

Бооурихс — Одна година гурткових сходів 3 (13-14)
Безіменний Р. — Таборовий репортаж 11 (8-9)
Вандергайден Петрик — Оляга 11 (11)
Вандергайден Петрик — Березень 1502 в Академі 6-7 (8-9)
Вжесневський Борис — Тільки раз у житті 4 (17-18)
Галів Леся — Моя приятелька 8-9 (10)
Головатий Андрій — Відбувся табір етнічних скавтів у Канаді 11 (8)
Голубець Діана — Своє власне місце 12 (10)
Глушко Світлана — Великий вечір 11 (10)
Гурток "Іскри" — Нещаслива прогулянка гуртка "Іскри" 10 (8)
Івашків Марта — Моя приятелька 8-9 (10), Писанки 8-9 (9)
Куровицька Оксана — Український музей 8-9 (10), Дво-тижневий сон 11 (9), Моя приятелька 8-9 (10)
Коломиець Марта — Хрищення табору 12 (15)
Максimeць Марта — Арета і Орест 3 (12-13)
Мацібурко Тарас — Сон 1 (8), Весна 12 (11-12)
Опар Оріся — А море грало... 4 (6-8)
Пирогів Симон — Подорож в Україну 12 (12-13)
Поритко Таня — Моя товаришка 8-9 (10)
Похмурська Маріянка — У мандри, у мандри 11 (9)
Соколик Всеволод — Стежка до п'єдесталу 4 (16)
Соханівський Олесь — В таборі етнічних енавів 11 (6-7)
Хемич Сяня — Моя приятелька 8-9 (10), Мої вакації 8-9 (10), Прогулянка до музею 8-9 (9)
Шевченко Тая — Повторена субота 5 (10-11)
Ю. Л. (сини) — Ось, диво 2 (15)

II

IV. СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

Кузьмович О. — Н. Шонк-Русич 5 (8), Правничі науки — проф. д-р Я. Падох 8-9 (3)
О. К. — Анна Чорнодольська — український соловейко 1 (9), Андрій Добрянський 4 (5), Андрій Гнатишин 6-7 (3), Науковець-поет — пластун проф. д-р В. Янів 5 (7)
Твардовський О. — Володимир Чижович — тренер збірної копаного м'яча США 12 (3)

V. УСПІХИ НАШИХ ДРУЗІВ

О. Б. — Діана Дерчан 8-9 (11)
О. К. — Всеволод Онишкевич 8-9 (11-12)
Кузьмович О. — Мотря Українська 4 (13)

VI. УКРАЇНОЗНАВСТВО

А Ви — Чи знаєте своє коріння? 8-9 (5)
Відвідування стрілецьких могил в Україні 5 (3-4)
Д. К. — Слідами Івана Франка 5 (4-5)
Котович Г. — Свято Івана Купала 6-7 (6-7)
К. О. — Зелені Свята 5 (3)
Літній семестер УВУ 5 (13)
Наслідки 3-го конкурсу молодечої творчості 12 (10-11)
Не забуваймо наших героїв 2 (3)
Родинне назовництво 8-9 (6-7)
Розповідь учасника про Акт Соборності 1 (5)
Святий Вечір в українському селі — О. Потічна 1 (6)
Українська Літня Школа в Гарварді 5 (13)
Ямиський Б. — Українські козани обороняють Відень 11 (5-6)
Як одружувалися наші предки 8-9 (8)

VII. ПЛАСТУВАННЯ

Білинська Ірина — Висліди 2-го конкурсу на молодечий твір 1 (21)
Братчик Славко — Україна ніколи не загине 12 (17)
Журналістична діяльність юнацтва 10 (9-10)
Карпатська Надія — Відкриття першої пластової домівки в Австралії 1 (20)
Кузьмович О. — Наш журналістичний гурток 8-9 (9), У дзвіниці мого серця 12 (14-15)
О. К. — Добре діло Марка 1 (18-19)
Мицько К. — Кितिця незабудків 1 (18)
Онишкевич Л. — Стінгазетка 4 (20-21)
Сірський Б. — Пізнай один одного 2 (4)
Собенко К. — Пластун в Аргентині мають свою хату 2 (9-10)
Що знаєте про курені в УСП 4 (19)
Що знаєте про старше пластуство? 6-7 (12-13)
Юнаки з Едмонтону на Пресфонд "Юнака" 3 (19)
Ю. Л. — 25-річчя Пластової Оселі 5 (18-19)

Із пластових занять

Вивчаємо нові українські слова 1 (17)
Гвозда І. — Українське літунство (гутірна) 5 (17)
Гра на дощові дні 8-9 (24)
Жовтень — місяць книжки 10 (4)
Розбанич — Пластовий метеоролог 8-9 (19-20)
Чи робите іспити вмілостей з плавання? 4 (18)

3 прантичного пластування

Запалюємо вогонь 6-7 (17-18)

Кухонна для пригрівання страви 8-9 (23)

Таборовий кухар 5 (24)

VIII. СПОРТ

Клівлендські юначки — першуни у відбиванці 2 (25)

Лещатарка — Поклик простору 3 (25-26)

Українська Олімпіада 2 (22-25)

Українець зі Львова — світової слави шахіст 11 (24)

Сохан Рома — Третій відбиванковий турнір УСП і УПС 6-7 (25)

Чи буде виступати на Олімпіаді у 1980 р. Іван Хараламбій? 6-7 (25)

Як працюють спортсменці 3 (25)

IX. ХРОНІКА ПЛАСТОВОГО ЖИТТЯ

Бакум Марко — Подушковий напад 11 (24)

Бакум Борис — Одна ніч у таборі 11 (24)

Білик Д. — Станична прогулянка 10 (23)

"Відгук фантазії" покотився далеко 2 (20)

Гаврилюк Нана — Моя пластова присяга 12 (22)

Гуцуляк Юрій — Тринадцять років — тринадцять таборів 2 (21)

Дольницька Аня — Наша несподіванка 12 (22)

Івашко Марко — Програма таборового дня 1 (23)

Івашко Ірина — Орликіяда 1976 3 (20)

Івашко Ірина, Марчук Тамара — Другий вечір "Юнака" в Нью-Йорку 6-7 (21-22)

Калитяк Роман — Табір "під вічним вогнем" 4 (26)

Кмета Лесик — Про спортивно-вишкільний табір 1 (22)

Кропив'янський Роман — Провід нашого табору 1 (22-23)

Лагодинська Ія — Свято Йордану 5 (25)

Лорейн, Огайо святкує 200-ліття США

Лучечко Роксоляна — Наш тереновий марш 12 (22)

М. Л. — Відзначення Дня Солідарності в Сіранкузі 6-7 (22-23)

Новий прапор 2-го Кур. ім. Л. Українки 11 (23)

Панченко Андрій — "Чікамангва" на Вовчій Тропі 3 (22)

Панченко Катерина — Образки з життя 38-го кур. юначок 3 (23), Вишкіл юнацьких виховників 3 (23-24)

Пелешук Ліда — Спомин з 15-ї Орликіяди 8-9 (25)

Попович Христина — Різдвяна свічка 4 (23-26), Свято Т. Шевченка в Балтіморі 10 (22)

Табір "Ексіза" 1976 на "Новому Соколі" 2 (19)

Федушак Наталія — Прощальна ватра пластового табору 1 (23)

Червінський Юрій — Прогулянка в гори 1 (23-24)

Чорній Марія — Срібний ювілей Пл. Станиці в Аделфіді 3 (21)

Чума Віра — Письменниця У. Любич на відвідинах у пластунок 6-7 (24)

Шуст Наталія — Весняний концерт 10 (22-23)

ЮЮ — Побратимська мандрівка 5 (26-27)

X. РІЗНЕ

1. Редакційне

Привітання різдвяні 1 (2)

Привітання великодні 4 (2)

Повідомлення про табори 5 (16), 6-7 (19)

Що каже юнацтво про "Юнака" 1 (9-10)

Замість квітів і вшанування пам'яті померлих 1 (25), 2 (28), 3 (27), 4 (27), 5 (28), 6-7 (27), 8-9 (27), 10 (28), 11 (28), 12 (28)

Список датів на Пресфонд "Юнака" 1 (28), 2 (28), 3 (28), 4 (28), 5 (28), 6-7 (28), 8-9 (28), 10 (28), 11 (28), 12 (28)

2. Пластунам на вушно

О-НА — Як навчитися ткати 3 (15-16)

О-НА — Продовжимо вишивці життя 8-9 (13)

Подруга Оля — Уживаймо наших узорів 2 (14), А мода таки повторяється 6-7 (5), Знова треба підготувати ярмарок 11 (17-18), Як писати побажання 12 (16-17)

3. Пластунам на вухо

Розбанич — "СБ" Радіотелефони 3 (18-19), Як служити при пластовій Службі Божій 4 (9-10)

4. З природи і техніки

Дусько — З лісу і поля 3 (7-8)

Н. О. — Злодій, що дуже любить пластунів 11 (21)

Одежинська К. — Далековид, Паливо з газети 10 (19-20)

Пархоменко В. — На зимові квартири 10 (21)

Розбанич — Зоряний дощ 8-9 (14-15)

Соловей 3 (8)

5. Філателія

Виставка поштових марок у Відні 2 (13)

Ямівський Б. — Австрійська пошта відбила... 4 (23), Австрійські марни найпопулярніші між філателістами 4 (23), Знов українська печатка 8-9 (12), Новий поштовий конверт укр. філ. в Австрії 12 (9), Європейська ідея в світлі поштової м. 12 (12)

Павлічко Ю. — Новий пластовий конверт 12 (12)

"Новинки" з Бразилії 11 (16)

6. Різне та цікаве

Гальченко В. — Історичний доказ воскресення Христа 4 (3)
Гела Степан — 25-річчя коронації Єлисавети II 3 (5), Що розповідають археологічні знахідки 3 (6-7)

Кульчицька Соня — 100-річчя українців у США 3 (10)

М-а, Ч-ець — Козацький корабель в церкві в Пізі 4 (12)

Наймолодший студент у США 11 (18)

Пластуни в США — можете назвати гору пластовим символом чи іменем 6-7 (24)

Різне та цікаве 8-9 (20)

Св. Миколай 12 (8-9)

Таємниця різдвяної ялинки 1 (7-8)

Ще про князя Мономаха і королеву Єлисавету 5 (12)

Ю. Л. — Бібліотеки 2 (6-7)

7. Фоторепортер питає

2 (8), 4 (10), 6-7 (13)

8. Треба нам знати

Важка доля Лемківщини 10 (3)

Відзначення єдності скавтів 2 (5)

Г. Т. — Як сумніви в Канаді плекають традиції 5 (21)

Зміни у вимогах юнацьких проб 1 (16-17)

Корчмарик Б. — Ленція з всесвітньої історії та оборона

історичної правди 6-7 (4-5)

Наша акція в обороні переслідуваних 5 (6)

Почесний ступінь Гетьманського Пластуна 2 (13)

Українські жінки — політ'язні 12 (4-5)

Що таке українська група сприяння виконанню гельсінкських угод 11 (4)

9. Загадки і розваги

Без слів 3 (10), 4 (24), 8-9 (18), 11 (24)

Веселий куток 1 (27), 11 (10)

Головоломка 1 (12), Розгадка 2 (12)

Для розваги 1 (20), 4 (24), 10 (21), 11 (11)

Ено — Балабай — рисункові веселинки 6-7 (20)

Завжди доброї гадки 11 (22)

Загадка 1 (10)

Зимові загадки 12 (13)

З таборового гумору 10 (20), 10 (26)

Козак Я. — Рисункові веселинки 1 (27), 2 (21), 3 (11)

Микитин Тарас — Хрестиківка 8-9 (25), Розгадка 10 (20)

Олійник Юрій — Мільйонери (рисункові веселинки) 4 (24)

Онишкевич Всеволод — Хрестиківка 10 (24), Розгадка 11 (22)

Пан Тофель — Весела сторінка 5 (23)

Сеник Ляля — Загадка 8-9 (27)

Юзенів Р. і Турчин М. — "Прецлі", рисункові веселинки 1 (12), 2 (18)

10. Сторінка здоров'я

Соханівський В. — Які є наслідки наркоманії 1 (10)

11. А що Ви на це?

Н. Г. — Що я думаю про молодечі організації 3 (10)

Филипович Андрій — Організація таборів 4 (22)

Чому Ти є на вишні? 5 (20)

Як почував би себе Т. Шевченко, живучи в теперішніх часах? 6-7 (11)

Ясінська Ірина — Коли здамо матуру 5 (20-21)

12. Чи знаєте що?

3 (9), 4 (11), 5 (22)

13. Світ крилатих слів

Г. Т. — 8-9 (22), 10 (13)

14. Листування, привіти, заклики

До нас пишуть — 1 (24), 3 (27), 4 (21), 4 (23), 5 (26), 5 (27), 6-7 (23), 8-9 (24), 8-9 (26-27), 10 (25), 12 (23)

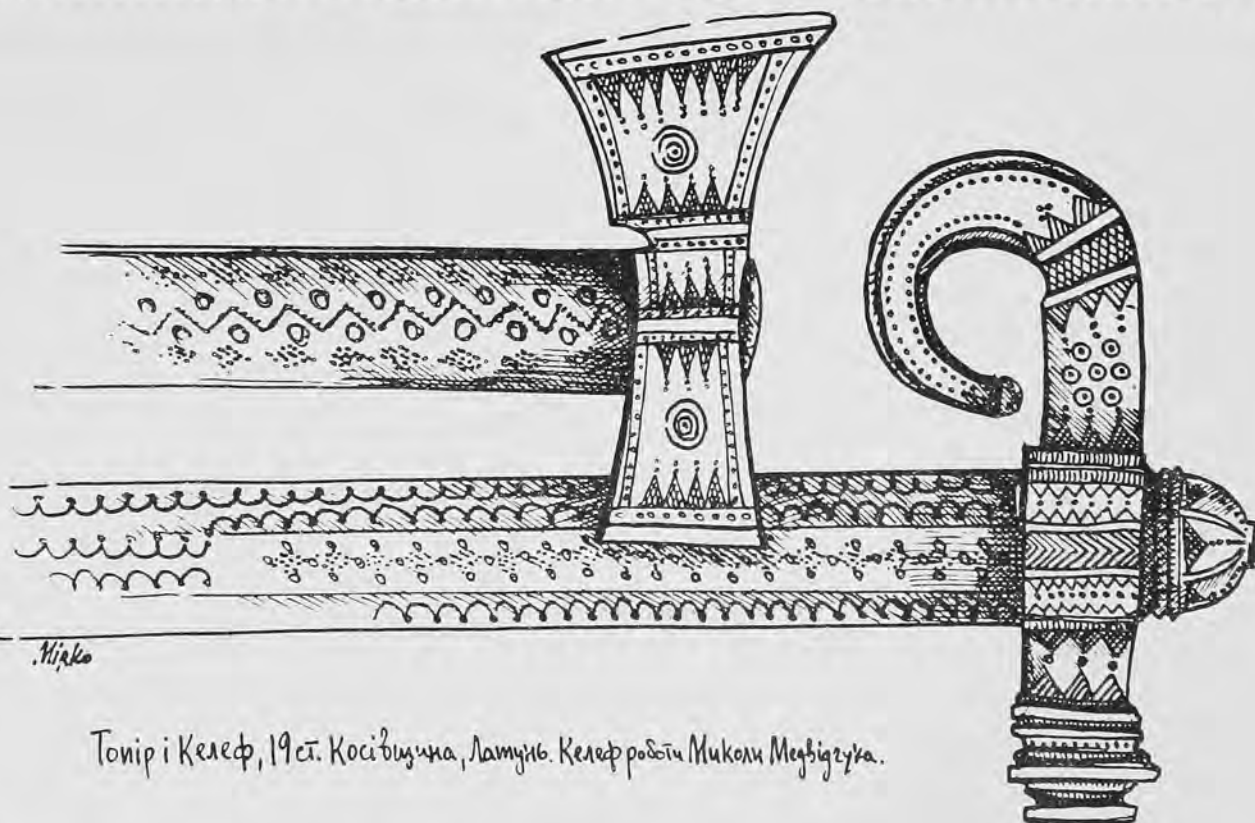
Привіти з таборів 8-9 (23), 10 (14-15), 10 (26), 11 (10), 11 (22)

● Серед усіх сумнівів, що від тисячоліть нуртують у людських серцях, одна є певна рада: не робіть нічого проти свого сумління. Знаючи цю таємницю, втішаєтесь життям і не боїтесь смерті.

(французький філософ Вольтер)

● Книжки це подарунки зовсім особливого роду. Вони не ламаються, не в'януть, не старіються. Вони подібні до медяника з казки, що його їдять, а він усе таки не зменшується.

(Еріх Кестлер)

Топір і Келеф, 19 ст. Косівщина, Лемків. Келеф роботи Миколи Медвідьчука.

стична різниця цих двох дерев. Кора на старих соснах Джек є досить потріскана, лусковата, коли сосни Лоджпол мають трохи тоншу і гладку кору. Назва Лоджпол походить від того, що індіанці дуже часто вживали молоді сосни цього полу до будови своїх шатер «тіпі». Потім при переїздах вживали ті палі на примітивні «сани», де два палі навантажені багажем прив'язували до коня — грубі кінці тягнулися по землі.

Третій рід сосни — це **Білокора сосна**. Знаходиться вона лише на гірських узгір'ях, дуже часто без захисту. Звичайно росте до 25 стіп, стовбур покручений, шпильки по п'ять у в'язці. Шишки короткі з грубою синявою лускою.

У горах є велика кількість ялиць — деякі з них ростуть по цілій Канаді як також в північно-східних штатах Америки. Так звані білі і чорні ялиці можна побачити всюди, так що не будемо тут про них згадувати. Ялиці, що типові для гір — це західня біла ялиця і ялиця Енгельмана.

БІЛА ЯЛИЦЯ

Ці два роди ялиць важко розпізнати. Головна хіба різниця — у шишках. Шишкова луска в західній білій ялиці є у формі віялки, а в ялиці Енгельмана у формі клина. Обі ялиці ростуть до 150 стіп простим стовбуром. Листки шпилькові $1\frac{1}{2}$ — 1 цаля довгі, синьо-зеленого кольору — досить гострі у західній білій ялиці, трохи тупі в ялиці Енгельмана. Шишки в обох циліндрової форми з тонкою лускою.

Зі смерек знаходимо у горах лише два роди: синя Даглес і Альпійська. **Синя смерека Даглес** росте головню в провінції Британської Колумбії і в гірських штатах Америки. Все ж таки, знаходимо її де-не-де на східних узгір'ях у Альберті. Росте до 100 стіп простим стовбуром, часто долішня половина дерева без галузок. Шпильки трохи плескаті, $\frac{3}{4}$ і $1\frac{1}{4}$ цаля довгі, ясно синьо-зелені. Шишки овальні, червоно-бронзові з тонкою, заокрученою лускою і потрійними хвостиками. Кора цього дерева груба до 6 цалів, глибоко потріскана з червоно-бронзовими хребтами.

ЯЛИЦЯ ЕНГЕЛЬМАНА

Варіо Зиссена Вальсера

АЛЬПЕЙСЬКА СМЕРЕКА

Альпійська смерека росте до 100 стіп, зате на високих відкритих верхах часом виглядає лише як низький, розпростертий куш. Росте на висоті 2000 до 7000 стіп. Шпильки плоскі, звичайно покручені, 1 — $1\frac{3}{4}$ цаля довгі. Шишки циліндрового вигляду, темно фіолетні, луска закінчена у формі віялки дуже тісно лежить на шишці.

З листових дерев майже не знаходимо ні одного роду, щоб був типовим тільки горам — вони ростуть всюди. Такими деревами на східних узгір'ях є Бальсамова осика, тремтяча осика-трепет (це та, що так тяжко пережила ту — згадану вже лісову раду, так що дотепер зі страху тремтить) біла береза, водна береза, гірська вільха і дика черешня.

Осики і берези повинні бути всім добре знайомі. Не люблять вони тіні тому рідко знаходяться у густих лісах, воліють багато сонця і свободи. Деякі осики виростають до 100 стіп, восени покріті до бавовни насінням, яке вітер легко розносить на далекі простори. Берези загально знані своєю корою, що легко обдирається і ділиться на багато тонких як папір шарів. Берези звичайно багато нижчі від осик, часом воліють темне, вологе місце як напр. водна береза.

Гірська вільха росте на мокрій, кам'янистій землі, дуже рідко з іншими деревами. Листки в неї овальні з короткими зубками, 2 - 4 цалі довгі, похмуро темно-зелені. Кора досить тонка, гладка, сиво-бронзового кольору.

Крім повище згаданих дерев, стрічаємо також в горах **дику черешню** «пин чері». Це дерево виростає до 20 стіп висоти, ніколи в тіні і рідко коли в густому лісі. Листки довгої форми, подібні до кінця списа, з малими зубками, ясно зелені. Цітки є білі, дець на $1\frac{1}{2}$ цаля в діаметрі, звичайно ростуть купками по п'ять. Овочі ясно червоні, $1\frac{1}{3}$ цаля в діаметрі, квасного смаку з досить великими кістками.

Як між деревами узгір'я панує велика ялиця, нікого не страхаючись хіба людини, так між звірями, один **сірий ведмідь** «гризли» неперевершений в силі, величині і авторитеті. Це єдиний звір, що не мусить когось іншого боятися. Крім цього знаходимо велику кількість різних звірів, що живуть на гірському терені, а то є: чорний ведмідь, лось, гірський карібу, олень, гірський лев, гірський баран, мулова серна, біло-хвоста серна, сивий вовк, гірська коза, «волверіна» (росомеха), дикий пес «кают», бобр, рись, мармот (звідки походить назва Гора Мармот), соснева куні-

ця, червоний лис, борсук, їжак, куна, видра, скунс, ласка, водний шур, земна вивірка, вивірка, лісовий шур, бурундук, миш і лилик. Не місце і потреба описувати кожне звіря, бо більшість певне всім знані. Згадаємо лише про тих, які чимось цікаві і з якими, правдоподібно, будете зустрічатися у гірській мандрівці.

Хоч сірого ведмедя не часто стрінути, бо їх небагато, і вони тримаються диких гушавин, то все ж таки варта знати, що як хтось такого велетня раз стріне, то вже більше того не хоче пережити. Хоч засадничо ведмеді є «вегетаріянці», то як зайде потреба, всякі звірі тремтять за свою шкіру. Дорослий сірий ведмідь доходить 8 стіп висоти стоячи і важить більше як пів тонни. Є багато випадків, що такий велетень убив людину одним махом своєї лапи. Зате, як згадано вище, їх дуже рідко можна стрінути. Деякі зоологи, ходячи по горах десятки років, ніколи цього царя нетрів не бачили.

Придорожній «клови» — чорний ведмідь.

Чорний ведмідь, знаний як «клови», але ко-до нього треба бути обережним. На загал, він боїться людей, і при зустрічі дуже скоро тікає у ліс. Ці ведмеді загалом досить ледачі, мають дуже приємний вигляд, є фотогенічні, а переконавшись про людську добродушність, тепер лише жebraють при дорогах або шукають поживи по смітниках. Треба дуже бути обережним, голов-но як ведмедиця з малими. Тоді материнський оборонний інстинкт такий сильний, що кожний підозрілий рух може викликати напад і скінчи-тися дуже прикро. Ведмедята родяться пізною зимою, так що влітку дуже часто стрічаємо їх з матерями. Ведмеді дуже товариські з іншими звірами.

Лось або «мус» — це справжній «оригінал». Кажуть, що як Господь творив звірів, то на кі-нень з різних залишок сотворив лося. Лось, це найбільший член оленячої родини; самець сто-їть на яких 6 стіп в раменах, важить до 1400 фунтів, майже чорної шерсті. Його голова не-пропорційно велика, з великими рогами дивного, плоского вигляду. Під бородою має дивний «дзвін», функції якого зоологи ще докладно не знають. Хоч дуже несміливий і боязкий і часто тікає від людей, однак може бути дуже завзя-тий і відважний у боротьбі. Звичайно перебуває в мокрих низинах, де багато вербових кущів, волчих лілей і вигорілих лісів. Часто їсть кору з дерев, любить перебувати в одному місці. Хоч виглядає дуже незграбний, є надзвичайно силь-ний і витривалий. Записано такий випадок, як один лось гнав через дві милі скорістю 25 миль на годину без упину.

Лісовий князь — великий олень. Світлина зроблена вліті, коли роги ще трохи м'які.

Великий олень або «елк» — це справді велич-ний звір. Так як лось виглядає незугарно, до-рослий олень стоїть як лісовий князь. Важить до 1000 фунтів, роги його доходять 6 стіп ширини і довжини. Шерсть на боках і хребті жовто-си-вого кольору, голова, шия і ноги темно-бронзові. Як і інші члени оленячої родини, малі не мають жадного тілесного запаху, так що вороги не мо-жуть занюхати безсильного малятка. Дорослі олені гублять свої могутні роги кожного року в зимі, а вирощують нові весною.

Гірський лев. «кугар» — це справжня рід-кість, бо дуже бережеться людей. Хоч м'ясоїд, не нападає на людей, хіба дуже спровокований

або ранений. Цей дорослий великий кіт важить яких 200 фунтів, з хвостом довгий на близько 8 стіп. Має малу голову, довгий грубий хвіст, широкі сильні лапи, шерсть сиво-жовтого кольору.

Гірська вівця з овечкою.

Гірський баран — це один з найкращих трофеїв для мисливця. Роги в дорослого барана можуть часом дійти до 3', повного кола. Ці гірські вівці найпевніші себе на висотах, де у акробатичній ході ніхто не може їм дорівняти. Живуть 20 до 25 років. Коли вже в ногах не чують тієї сили і рівноваги що передше, сходять у якусь долину на вічний спокій.

Зі всіх серн, найчисленніший рід у гірських околицях — це т. зв. мулова серна. Ця серна відрізняється від інших тим, що має довгі, широкі вуха розміром 10×7 цалів. Як біжить, то підскакує на всіх чотирьох ногах у той сам час, дуже полохлива, хіба в парках, де привикла до людей, їх уже не боїться. Шерсть її червоно-бронзова влітку, сіра зимою. Самці мають стрункі, ostrі роги, які гублять щорічно. Материнська любов серн доходить до того, що часто вони гинуть у лісовій пожежі зі своїм малятком, не відступаючи від нього.

Хоч дуже рідко можна зустрітися з росомахою («волверін»), варто теж і про неї згадати. Загально відомо, що пропорційно до своєї ваги це є найхижіший звір. Доросла росомеха не важить більше від домашнього пса, але навіть ведмеді її бояться. Полює вона сама, але й заготовлено таке, що дві росомехи напали і вбили дорослого барана. Цей звір має темно-бронзову шерсть з чорною, грізною плямою на морді і хижими очима.

З менших звірів дуже часто стрічаємо в горах **земних вивірок**, які вганяють по всіх полянах і вигріваються на сонці. Вивірка ніколи не п'є води, живе групами. Коли алярм, кожна стає коло своєї нори, свище стоячи на задніх ногах і б'є ритмічно хвостиком у землю. Вивірки так осмілюються, що часом прийдуть до руки по горішок, цукерок чи інші ласощі.

Гірська коза з малим козятком.

Гірські кози не належать властиво до роду кіз, але до антелоп. Це є єдині зовсім білі звірі-пережувачі на землі. Є дуже обережні і тримаються лише висот, навіть і взимку коли люті вітри снігом завивають. Оба поли мають короткі, але прості, чорні роги, які — гострі як ножі — часто стають в пригоді перед ворогами. Індіанки виробляли ковдри з їхньої шерсти, мішаючи її з кедровою корою.

Про звірів гір і узгір'їв можна б довго розповідати. Мандрівникові горами треба лише пам'ятати, що вся краса кругом нього є для його приємності і задоволення. Одним із головних завдань пластуна-мандрівника є шанувати природу та її красу й бути приятелем всіх лісових жителів.

Богдан Трильовський

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

Українського Робітничого Союзу

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ПЕРЕДОВОЇ БРАТСЬКОЇ УСТАНОВИ
УКРАЇНСЬКИХ ЛЮДЕЙ В КАНАДІ І АМЕРИЦІ.

Модерні — першої класи — забезпечені поліси на життя;
Допомога окаліцим і немичним членам; Стипендії і стипендійна допомога студіюючій молоді у вищих школах;
Дитячі підприємства, таборування і Курси Українознавства; "Народна Воля", "Форум" журнал молоді в англійській мові і відпочинкова оселя "Верховина".

По ближчі інформації пишть або телефонуйте до місцевих секретарів і організаторів УРСюзу; до його головного організатора на Канаду Анатолія Білоцерківського на адресу: 490 Oka St., LaSalle, Quebec, Canada, Tel. (514) 366-1775 або до Гловної Канцелярії УРСюзу — 440 Wyoming Ave., Scranton, Pa., U.S.A. Tel. (717) 342-0937.

"КОБЗА"

Часто нарікаємо, що спів у Пласті занепадає і тратить свою важливість як потрібний і приємний виховний засіб. Але не всюди це правдиве, бо є багато пластових осередків, де українська пісня розвивається і набирає щораз більшої популярності серед молоді. Один з таких осередків — це пластова станиця Пассейк, де знаходиться дівочий співучий гурток "Кобза". Керівник гуртка, Андрій Фарміга, зумів розбудити в серцях юначок і старших пластуніток любов до української народної і сучасної пісні та охоту плекати її серед українського суспільства.

І ось недавно співучий гурток "Кобза" випустив свою першу платівку народних і сучасних українських пісень. Сам гурток складається з тридцятьох дівчат станиці Пассейку, більшість яких є членки 38-го куреня ім. Марусі Тарасенко. Є також деякі старші пластунки, які не покинули гуртка після переходу до старшого пластунства. Дівчата співають в супроводі гітар, а на платівці їм помагає гітарист-скрипаль Юрій Турчин. Гурток "Кобза" дуже добре зіспіваний. Вони добре познайомлені зі своїм репертуаром, який є старанно випрацьований, і вміють передати його слухачам. За це, у великій мірі, заслуговує на велике признание керівник гуртка Андрій Фарміга. Репертуар "Кобзи" дуже цікавий: є знані народні пісні і гарні сучасні мелодії з України. Самі пісні вміло згармонізовані, більшість є в трьох партиях.

Мене особливо цікавив першорядний акомпаніємент Юрія Турчина. Його музичне оформлення платівки дуже вдале, головню тому, що він сам талановитий гітарист, скрипаль і навіть місцями доповнює звук плити грою на органах. Його акомпаніємент додає пластинці життя і стилієво відрізняє одну пісню від другої.

Мені особисто найкраще подобались пісні "Ага мила", де заспівують Марта Костишин і

Катя Слабодух, "Люди" та "І сопілка і цимбали". Народню пісню "Ага мила" гурток виконує інакше, як звичайно чується. Темп повільний і дуєт гарно виводить мелодію на тлі решти гуртка. Пісня "Люди" (муз. М. Юркова, сл. В. Симоненка) бадьора і гармонійна, і гурток її дуже гарно віддає. У жвавій народній пісні "І сопілка і цимбали" дуже добре переплітається спів з акомпанієментом. Цєю піснею гурток закінчує свою пластинку.

Пісні "Срібне коло" і "Мила моя" трохи слабші, бо в них дівчата помітно детонують. А в пісні "Чарівна скрипка" акомпанієтор грає місцями іншу гармонію, ніж ту, що співають дівчата. Однак ці малі недотятнення не мають впливу на загальну вартість платівки.

Дівчатам співучого гуртка "Кобза", їхньому керівникові Андрієві Фармідзі та акомпанієторові Юрієві Турчинові належить велике признание не тільки за те, що видали успішну платівку, а головню за те, що плекають українську пісню тут на чужині. Надіємось, що їхня праця спонукає щораз більше української молоді любити українську пісню і пам'ятати, що українці — співучий народ.

Ст. пл. Олесь Кузишин

НОВИНА В УКРАЇНСЬКІЙ ХОРОВІЙ МУЗИЦІ

У Відні вийшла у власному виданні "Збірка пісень" для мішаного хору композитора Андрія Гнатишина, яка може послужити диригентам українських хорів у діаспорі та оживити їх репертуар на прилюдних концертах. Проф. Гнатишин, який вже 50 літ безупинно організує і провадить хори, добре знає різноманітність хорової фактури, знає слабкі й сильні сторінки хорового тіла. Тому, що довгі літа перебуває на чужині, він узяв до своєї збірки пісні, які подобаються не лишень нашим людям, але й чужинецькій публіці. Збірка охоплює 17 хорових пісень (деякі в супроводі фортепіану) з оригінальними творами до слів Тараса Шевченка, Лесі Українки і Юрія Федьковича та вільними обрібками як поважних, так і жартиливих народних пісень, гаївок та коломийок з легким ефективним голосоведенням, так що виконання не робить труднощів і для малих, початкових хорів. У збірці є також його популярна весела коломийка "Ой музику дуже люблю", яка облетіла увесь світ у виконанні наших найкращих хорів у діаспорі і є записана на платівках, а також у виконанні хору ім. Верьовки під управою А. Авдієвського в Україні.

Багато пісень з цієї збірки виконує хор св. ВМ Варвари під управою композитора на концертах у Відні і втішається завжди великим успіхом. У збірці є пісні навіть смутком, як "Засумуй, трембіто", "Козацька доля", "Буковина", "Думка" і ін., а інші грають щирою народньою веселістю, як "Джурило", "Микола" й коломийки "Чорнявая молодичка", буковинська коломийка "Ой вибила дванадцята" й інші.

Збірка вийшла в дуже малому накладі. Замовляти можна в українських книгарнях у Едмонтоні, Торонті і в "Дніпрівій Хвилі" в Мюнхені та в самого композитора під адресою:

Prof. Andrij Hnatyschyn
Riemergasse 11/11
A-1010 Wien — AUSTRIA

Борис Ямінський

ЗВІДКИ ВАШЕ ІМ'Я

Адріян. Походження імени досить цікаве. Адріян — це форма, що походить від місцевої Адрії, назви, що походить від ілірійського слова з коренем дер-дра, що перекладається як "біжить" (вода).

Андрій. Основою імени Андрій є корінь грецького слова андр (певніше андрос) тобто: чоловік, людина, муж.

Василь, Василина. Дуже поширене серед слов'янських народів ім'я. Свій родовід воно започаткувало від грецького слова базілевс (цар, князь) чи певніше — базіліскос (царьок, князьок).

Віра. Це звичне жіноче ім'я — одне з найдавніших. Нічого неясного в його змісті нема. Це ж бо звичайне українське слово — віра.

Володимир. У цьому імені зрослися два корені: волод (від володіти) та мир (мир, світ). Інші думають, що це ім'я є давнім запозиченням із готської мови (Вальдемар — ім'я в Західній Європі ще й нині ототожнюється з іменем Володимир).

Галина. Це одне з найбільше поширених українських жіночих імен. Воно часто використовується в наших народніх піснях. Родовід цього імени неясний. Одні вважають, що воно походить від дочки морського володаря Персея (у перекладі з грецької Галина означає тиша, спокій). Інші доводять, що ім'я походить від латинського слова галліна (курка). Українська форма імени, можливо, народилася під впливом назви пташки: галка (що в сучасній українській мові означає: чорна).

Ганна. Слово Ганна походить від давньо-семітського "ганаан" — благодать, ласка, дарунок.

Григорій. Це ім'я з усіма похідними від нього виникло з грецького слова, що перекладається як бадьорій, пильний.

Данило. Це ім'я колись належало до дуже поважних, урочистих. У буквальному перекладі це давнє семітське слово (Дані-Ель) відтворюється як "мій суддя — могутність".

Дмитро. Мешканці давньої Греції дуже шанували легендарну сестру бога Зевеса, яку звали Деметрою або Димитрою. Була вона богинею достатку й хліборобства. Саме її ім'я стало основою нашого імени Дмитро, отже у вільному перекладі той, хто належить Деметрі, або той, хто управляє землею, хлібороб.

Євген. До цікавих і звучних імен, які прибули до нас із Греції, належить особове ім'я Євген. Воно розвинулося із кореня грецького слова евгенес (благородний, доброго роду, доброї породи).

(Дальші імена подамо в черговому числі)

Пластун є ошадний...
(4-та точка пластового Закону)
 ... добре також коли щадить в українській установі
 нагоду до того дає: **Кредитівка "Самопоміч"**
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303

МІСІОНЕС — КОЛИСКА І ГНІЗДО УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ В АРГЕНТИНІ

(Враження учасника)

Для відзначення 80-річчя заснування міста Апостолес і для пошанування перших українських поселенців у тій околиці заходами Апостолес відбулася там у серпні цього року спеціальна святкова українська програма.

Учасники відкриття пам'ятника Т. Шевченкові в Апостолес (Аргентина). Зліва — ст. пл. Марта Собенно, ст. пл. Ігор Василик і ст. пл. Карло Собенно.

У домівці Колегії св. Йосафата 26-го серпня відбулося відкриття виставки української преси та народного мистецтва.

У суботу 27-го серпня був День Перших Поселенців. При головній площі відбулося піднесення національних прапорів та спільна конференція під "Пам'ятником Емігранта", як теж складено вінок у стіп пам'ятника Сан Мартіна. Після цього була польова Служба Божа, а на закінчення військова оркестра виконала національні гімни.

У неділю 28-го серпня був Український День. У церкві оо. Василіян відбулася Служба Божа, яку відслужив владина Кир Андрій. Після Служби Божої похід усіх присутніх перейшов під пам'ятник Тарасові Шевченкові й відбулося його офіційне відкриття та посвячення. У цьому святі брали участь представники різних організацій, а в тому представники молодечих українських організацій Пласту і СУМУ. На закінчення Капеля Бандуристів виконала Шевченків "Заповіт".

У цьому святі брав участь губернатор Провінції Місіонес. Ввечорі на прощання цих днів проведено надзвичайний фестиваль української музики й танку.

У понеділок прийшов час від'їздити нам усім до Буенос-Айресу. Прощаюся з Бабуною та Дідом. Моя Баба — Марія Семенюк має вже 75 років і народилася в місті Апостолес. Для неї це було надзвичайне переживання, що в такому святі брали участь її внук та внучка в пластових одностроях, як представники Українського Пласту.

Вже в дорозі думаю собі... Скільки нашої молоді з синіми очима та золотистим волоссям має Апостолес. Їхнє українське виховання дуже бідне. Такі святкування — це була добра нагода пізнати себе взаємно, а їм дізнатися про українську культуру. Ми, що свідомі свого українства, повинні намагатися збудити в молодих серцях наших поселенців національні почуття. Це треба мати на увазі в наших плянах, бо "без почуття немає довір'я, а без довір'я нема виховання"!

ст. пл. Карло Собенно
Аргентина

Богдан Радич

ТУТ ВСЕ ТВОЄ

Не огнівись. І не візьми за зле
Батьківський докір і пересторогу.
Вертайся з дороги
Стомлений, але
Вертайся
Радісним з дороги,
Бо мати все збагне в твоїх очах,
І прочита — на те вона й мати.
Куди б не йшов,
І поверни на шлях
Той, що веде до батькової хати.
І хай не все повідаєш батькам, —
Тяжкі дороги і печаль розлуки, —
Вези до дому цілим рушника,
Що вишивали материнські руки.
Як жили рук, збігають звідусіль
Дороги ті до батькової хати,
Де все твоє —
І мамин хліб, і хміль,
І та сльоза,
Що зронить в щасті мати.

ДВІ СЕСТРИ

Казка

У нетрях старезного лісу в Матері-Природі народилося двоє дівчаток-близнят. І геть не схожі були між собою ті сестри. Одна — руденька, весняннувата, добра й весела, а друга — вродливиця, що дивишся не надивишся: очі — глибокі озера, коси — ніч темна. Та холодом дихала її врода. І серце було холодним, і очі.

Першу доньку Мати-Природа назвала Осінню, а другу — Зимою. Дівчатка росли-виростали і недолюбливали одна одну. Кожній хотілося бути першою. А першість належала Осені. Вона всенькі дні бігала лісом, гралася з птахами й звірами, вбирала дерева в багряне, жовте, золотаве... І сміх її дзвінко лунав серед пташиного щебету.

А зима мовчазно просиджувала біля глухого озера, вдивлялася у холодну глибину його вод і думала тільки про те, як би помститися сестриці, яку всі так люблять.

Тим часом Осінь діставалася на верхівку найвищого дерева, простягала до Сонця свій кошик, і Сонце виповнювало його золотом. Дівчина щедро хлюпала ним на дерева, трави, кущі...

За цим заняттям і застеріг її Ян-лісоруб, що приглядався, де б це звести хатину в лісі. Здивувався Ян. "Ти хто? — запитав. — Давай дружити". Але вийшла у них не дружба. Запали вони одне одному в душі. І народилось кохання. Осінь привезла обранця в свій дім і сказала сестрі: "Це мій чоловік".

Крижаний погляд Зими ковзнув мимо закоханих. Та і Ян не звернув уваги на Зиму, бо не зводив очей з Осени.

Минав час. Зима, розгнівана сестриним щастям, стала ще частіше зникати з дому, самотою сиділа біля озера, яке обминали і звірі, і птахи. Надто вже зимно було там. Тільки іній осідав на дерева.

А Ян із Осінню жили у добрі та злагоді і майже забули про Зиму. Та якось забрів Ян у лісові нетрі, узрів чорне озеро, а біля нього — самотню дівчину. Здригнулося його серце від жалю. "Як їй холодно!" — подумав Ян і підійшов ближче. Зима звела на лісоруба великі очі, що той аж занімів. Ніколи він ще не бачив такої вроди. Не впізнав у ній сестру Осени, за якою не бачив і світа.

Узяв Ян Зиму за руку й привів у свій дім. Зраділа Осінь поверненню сестри, нагодувала її й обігріла. І зима посміхнулася привітно. Нарешті вона помститься сестрі, бо, заревне ж, заволодіє Яновим серцем, зчарує його.

Так воно й сталося.

Туга пойняла очі Осени. Урвався її сміх. Повіяло холодом. Птахи полишали ліс і подалися у вирій. Дерев зринули листя. Сонце заховалось за хмари.

Осінь самотньо блукала лісом. Полишена, зневажена, одурена.

Ян ні на крок не відходив од Зими і все милувався нею.

А одного вечора пішов дощ. То плакала Осінь.

Згодом випав сніг. Довкола усе вимирало: Зима брала своє.

Вдарили морози, забілів світ.

Утішилась Зима, не потрібен їй більше Ян. Вона вигнала його з дому.

І лиш тут він згадав про свою теплу, веселу і щедрю Осінь. Стислось од болю серце. Де вона, його рідна? "Де ти?" — волав Ян, але ніхто не відгукувався. Осінь щезла бозна-куди.

Довго тинявся Ян лісом, однак нікого не стрів, аби дізнатися, де поділась його дружина.

Гуляла Зима! Хурделиця розігнала звірів і птахів, спустошила ліс.

А Ян ішов. Падав, зводився на ноги і знову йшов. Образ коханої був перед ним. Ішов він до неї.

Хто зна, чи довго ще Янові йти. І — чи знайде він свою дружину?

Любов Полякова

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ЛІКАРКА

У теперішніх часах, коли стільки наших пластунів, як і взагалі жінок вибирає студії медицини, напевно буде цікаво нашим читачкам (з яких певне не одна думає також стати лікаркою) довідатися, що українка була правдоподібно першою у світі вченою лікаркою.

Як читаємо в "Медичному журналі" з Києва (1954 р.), дочка князя Мстислава і внучка славного Володимира Мономаха була цим першим ученим медиком і написала перший науковий медичний трактат.

Вона називалася Євпраксія Мстиславівна і народилася десь коло 1108 року. Вже від молодих років вона цікавилася народною медициною і, вивчивши її, успішно лікувала людей, за що була широко відома в народі під ім'ям "Добродей" (це значить людина, що робить добро).

У 1122 році Євпраксія вийшла заміж за візантійського імператора Олексія і при коронації прибрала ім'я Зоя. Вона пережила свого чоловіка і померла в старості близько 1180 року. Стільки знаємо про її життя.

Але виявляється, що в Італії, у Флоренції, у бібліотеці Льоденцо де Мідічі є медичний трактат грецькою мовою п. н. "Алліма" (це значить масті до смарування), який написала саме та Євпраксія-Зоя. Трактат був написаний десь у 30-их роках XII сторіччя і, на жаль, не зберігся у повному вигляді. Назва цього трактату тому така, що в тих часах широко пристосовували різні масті та натирання тіла як у Київській Русі, так і у Візантії. Цілий твір Зої має п'ять частин та 29 розділів. У ньому Зоя — не так як інші автори середньовічних медичних книжок — не робила виписок з попередніх медичних книжок, а вдумливо, своїми словами описала відомі їй факти та свої спостереження. Незвичайною цінністю цього трактату є те, що в ньому порушено ряд нових питань з медицини.

Так, наприклад, вперше у медичній літературі того часу Зоя обговорює справу гігієни та дає вказівки, як її дотримувати, зокрема в часі вагітності жінок і опіки над немовлятами. Також цікаве, що Зоя не подає у своїй праці ніяких безглузвих способів лікування, які тоді були загально прийняті.

Чи не приємно вам, пластуни, таке довідатися і могли інших поінформувати?

ДИВНІ ХИМЕРИ ЛЮДСЬКОГО МІЗКУ

В одному з психіатричних заведень Нью-Йорку, призначеному для розумово недорозвинутих, живе вже довгі роки пара двійняків у силі віку, які від наймолодших років є ідіотами. А всеж, хоч їхня ментальність залишилася така, як у малих дітей, вони мають в одному напрямі незрозуміле для лікарів і невияснене математичне знання і пам'ять до певних речей.

Хоча вони мають лише один рік науки на рівні нижчої школи, обидва вміють вираховувати і сказати, наприклад, на підставі дати смерті з-перед кількох чи десятків років, скільки ця людина мала б літ сьогодні. Вони вміють також вираховувати, на який день тижня припадала якась дата в минулому чи припаде в майбутньому, як теж пригадують точно, яка була погода в останніх п'ятих роках в точно означених датою днях.

Цей просто несамопитий дар вираховувати дати досі для лікарів неясний. Чому саме ці двійняки, які є вповні ментально недорозвинені, у цьому одному напрямі мають таке знання — залишиться, здається, таємницею їхніх мізків.

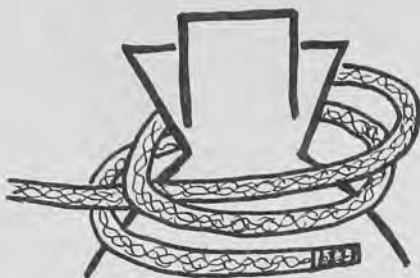
РОЗГАДКА ЗАГАДКИ, з «Юнака» ч. 1/1978 р.

Розгадка: коли обернете вазу квітами горілиць, завважите профілі хлопців у зарисуванні вази.

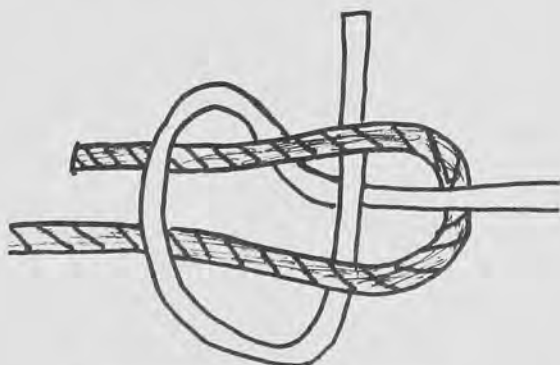

З ПРАКТИЧНОГО ПЛАСТУВАННЯ

Вузли для щоденного вжитку

Вузол для в'язання мішна

Вузол для в'язання двох шнурів
(кращий, ніж пластовий)

Подала ст. пл. К. Оденинська

ПОШУКАЙТЕ

У чотирикутнику знайдете назви 23-ох іспитів вмілості.

П	Р	И	Я	Т	Е	Л	Ь	К	А	Т	В	А	Р	И	М	Ж
І	О	Ч	І	С	Т	Р	У	К	Н	А	І	С	У	Р	Д	А
О	З	И	А	Б	М	У	З	И	К	А	Ш	Т	П	Ф	Р	Й
Ч	В	Т	В	Ф	А	Н	Т	А	З	А	И	Р	Р	І	О	С
І	А	А	П	О	Н	В	О	Ж	Р	К	В	О	И	Л	Д	Т
Р	Г	Н	Р	Т	Д	Б	Р	У	А	Н	Р	А	Н	Р	М	
С	А	Н	О	О	Р	С	І	Р	Е	К	Н	О	О	Т	І	У
Т	П	Я	В	Г	І	Л	З	Н	Р	У	Н	М	Д	Е	Т	В
В	Л	І	І	Р	В	У	Д	А	Ш	Х	Я	І	О	Л	А	А
О	Е	Р	Д	А	Н	В	А	Л	А	О	Д	Я	З	І	Н	Ш
А	Т	Х	Н	Ф	И	А	В	І	А	В	Н	З	Н	Я	К	Н
А	Е	А	И	У	Ц	Н	Е	С	О	А	О	Н	А	И	Я	А
В	Н	М	Ц	В	Т	Н	Р	Т	П	Р	Б	А	В	Р	И	Б
Н	Н	Щ	Т	А	В	Я	Х	И	О	С	Е	М	С	С	Ф	Т
О	Я	Ч	В	Н	О	Б	И	К	М	Т	Р	Е	Т	К	А	І
К	У	Х	О	Н	С	І	В	А	О	В	К	Н	В	О	С	К
О	Р	Д	І	Я	Г	А	Н	І	Г	О	Г	О	О	Д	З	И
Г	І	Г	І	Е	Н	А	П	Л	А	В	А	Н	Я	Е	І	О

провідництво
швальство
майстеркування
природознавство
приятелька тварин
мандрівництво
кухарство
піонерство
перша допомога
астрономія
народні танки
їзда верхи

журналістика
веслування
вишивання
фотографування
музика
читання
плавання
гігієна
розвага
плетення
філателія

Христя Пришляк

Із газетки табору УПУ-ок "Думками вернемось"
на "Бобрівці", вліті 1977 р.

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекюрація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED
Realtor — Insurance Agent
527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404
2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555
4984 Dundas St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666
INSURANCE:
2336-A Bloor St. W. — Toronto — Tel. 763-5666

СТОРІНКА РОЗВАГИ

ЧИ ВИ СПОСТЕРЕЖЛИВІ?

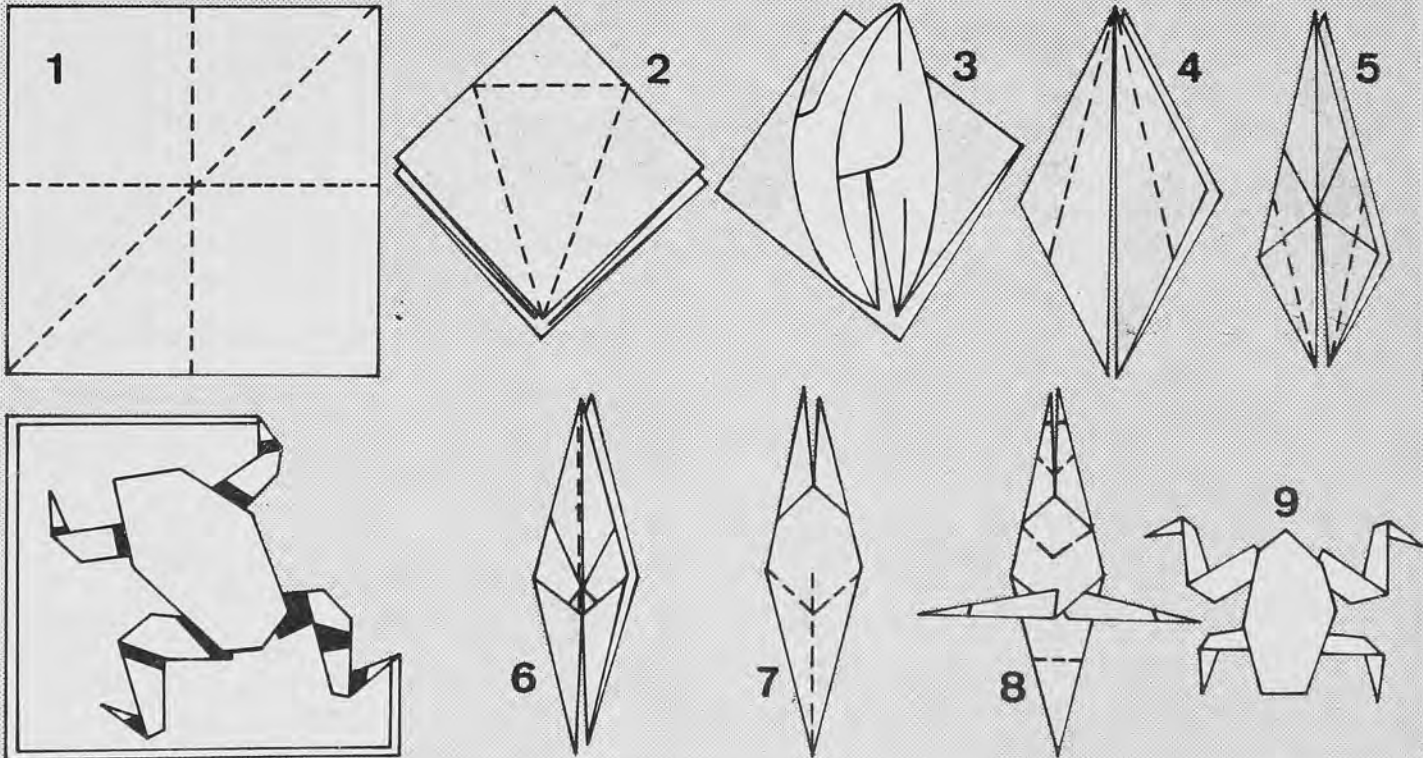
Знайдіть сім різниць між цими дівчатками-близнючками.

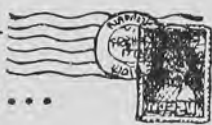
ЖАБКА З ПАПЕРУ

Чи вмієте в клясі під час нудної лекції робити лише стріли з паперу? Ось Вам зразок, як можна з паперу скласти цікаву жабку. Але просимо, не працюйте над цим у школі, в часі

викладів — це закомпліковане і вимагає уваги. Але це знамените зайняття на час недуги чи дощового пополудня. При цьому вона виробляє вправність у пальцях.

До нас пишуть...

До Адміністрації "Юнака" в Торонті.

Лондон, 22 листопада 1977 р.

Дорогі Подруги і Друзі!

З нагоди 15-річчя "Юнака" КПС у Великобританії вітає головного редактора — сен. Ольгу Кузьмович, членів редакційної колегії, адміністрацію "Юнака" та бажає великих успіхів у майбутньому.

Самі сторінки "Юнака" свідчать про його досягнення. Наш журнал найкращий молодечий журнал у діаспорі, і, ми пластуни горді з того, що "Юнак" нас репрезентує в українській пресі. Пересилаємо чек на суму \$400.— даток на залізний фонд пластових журналів, що їх зібрали осередки Пластприятю у Великобританії.

Усім співробітникам передаємо палкий привіт:

СКОБ!

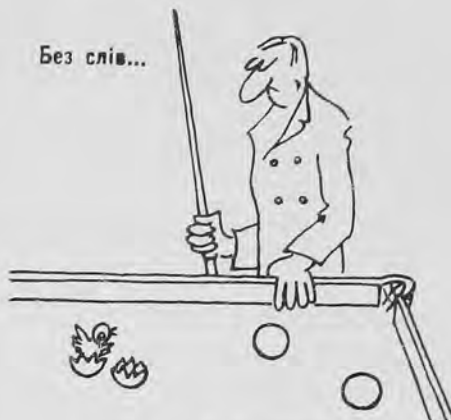
За Крайову Пластову Старшину,

сен. Оксана Парацак
голова КПС

ст. пл. Мотря Бірчак
секретар КПС

УСМІХНИСЯ!

Без слів...

У ШКОЛІ

Учитель: "Чи справді батько не може тобі допомогти підготувати задачі?"

Учень: "А він більше не хоче. Татко образився за те, що ви дали йому недостатньо за останню задачу з арифметики".

Батько: "То справді у твоїй класі є кращі учні, ніж ти?"

Син: "О так, татку! Один хлопець дійсно надзвичайний; він уміє ворухити вухами".

СЕНЬЙОРИ

ЧИ ТИ ЗАВВАЖИВ ЯК НА
КОНЦЕРТІ МІЙ ГОЛОС
ЗАПОВНИВ ЗАЛЮ?

Я ТАКОЖ ЗАВВАЖИВ ЯК
ЛЮДИ ВИХОДИЛИ, ЩОБИ
ТВІЙ ГОЛОС МАВ ЩЕ БІЛЬШЕ
МІСЦЯ!

Замість квітів на могилу
св. п.

д-ра ОЛЕКСАНДРА СУШКОВА

складаємо \$130.00 на пресовий фонд "Юнака"
по \$25.00 — пл. сен. інж. Роман Рогожа, д-р В. і
В. Вірщуки; по \$20.00 — Стефанія Дибя, інж. А.
Сулин, д-р М. Бих, Омелян і Лідія Сушків — Нью-
Йорк, США

Замість квітів на могилу
св. п.

д-ра ОЛЕКСАНДРА СУШКОВА

складаємо \$50.00 на пресовий фонд "Юнака"
Маріян і Іванна Коці, Аппер Монтклер, США

Замість квітів на могилу
св. п.

д-ра ОЛЕКСАНДРА СУШКОВА

складаємо \$25.00 на пресовий фонд "Юнака"
Роман і Стефанія Морози, Гастінгс он Гадсон, США

Замість квітів на свіжну могилу
св. п.

мгр-а ПЕТРА ШАРКА

Батька нашої дорогої подруги Терешни Бень
складаємо \$40.00 на пресовий фонд "Юнака" і "Готуйсь"
пл. сен. Наталка і Оксана Коропецьні з родинами,
Мурставн-Балтімор, США

Замість квітів на могилу
св. п.

мгр-а права ПЕТРА ШАРКА

Батька наших друзів пл. сен. Терені Шарно-Бень
і Володимира Шарка,
складаємо \$55.00 на пресовий фонд "Юнака"
по \$20.00 — Яріядна і Ярослав Терлецьні, Христина
і Юрій Ференцевичі; \$15.00 — Оксана і Юрій
Мельникович.

Замість квітів на свіжну могилу
св. п.

мгр-а ПЕТРА ШАРКА

Батька нашої подруги Терені Бень
складаємо \$25.00 на пресфонд "Юнака" і "Готуйсь"
Плем'я "Перші Стежі", США

Замість квітів на могилу
св. п.

мгр-а РОМАНА КЕКІША

складаю \$10.00 на пресовий фонд "Юнака"
д-р Модест Ріпецький з родиною, Савт Голланд, США

Замість квітів на могилу
мого Дядьна
св. п.

ОЛЕКСАНДРА РАЗУМІВА

складаю \$40.00 на пресовий фонд "Юнака"
ст. пл. Юрко Тарасюк, Ірвінгтон, США

В сьому болючу річницю відходу у засвіти
нашого Дорогого Незабутнього
Мужа, Батька і Дідуса

св. п.

пл. сен. РОМАНА КЛОСА

складаємо \$25.00 на пресовий фонд "Юнака"
Дружина, Діти, Внучок
Лорейн, США

Замість квітів на свіжну могилу
св. п.

ОЛЬГИ ТУРЯНСЬКОЇ

Мами голови Пластприяту
складаємо \$25.00 на пресовий фонд "Юнака"
Гурток Пластприяту, Ньюарк, Н. Дж., США

У 17-ту болючу річницю смерти
нашої дороженької Бабуні
св. п.

ЮЛІЇ КОКОТ

складаємо \$17.00 на пресовий фонд "Юнака"
ст. пл. Соня і пл. юн. Богдан Рослицькі, Вінніпег, Канада

РАНОК

*Гортати книгу золотобережну
почав молодий хлопець:
лице його прибрало вид побожний
і очі вкрились ясністю спокою.
Навколо люди товпились —
(в підземці завжди обмаль місця)
та він, оцей богобоязний хлопець
забув про все життєве діло,
гортав злотобережну книгу
на острові спокою.
Промінний спокій розгортався
разом з картками книги,
утихомирив мовчазних і балакучих...
Може це янгол був,
що у руках нетлінних
держав хвилину справжнього спокою.*

Марія Голод

10 січня 1978

Так важливо розуміти один одного.

Саме до цього змагає Онтаріо—плекати зрозуміння один одного.

Наше суспільство розвивається і час од часу постають всякого рода напружені відносини. Нашою відповідальністю є помагати особам, групам і спільнотам розв'язувати всі можливі труднощі та зменшувати всі можливі напруження так, щоб можливими стали взаємні зрозуміння і пошана.

Код Людських Прав у Торонто намагається забезпечити права і гідність всіх людей без уваги на расу, віровизнання, колір, національність, предків, місце народин, вік (40-65), стать і подружній стан.

Поза розглядом та посередництвом у справах дискримінаційних зажалень в ділянках zatrudнення, помешкання, публічних зв'язків та засобів праці, реклями і наліпок та оповіщень, Комісія людських прав, Онтаріо, працює для покращання групових відносин на рівні спільноти.

Дорадча служба для спільноти це одна з більших завдань вашої Комісії Людських Прав, Онтаріо.

Ми змагаємо до того, щоби звалити бар'єри непорозумінь між групами шляхом співпраці з агенціями, інститутами та із самою спільнотою. З'ясовуючи права та відповідальності всіх резидентів цієї провінції, ми віримо, що ціль та об'єктиви Коду можуть бути досягнені.

Коли б Ви бажали отримати далші інформації чи допомогу, зверніться до найближчої канцелярії Онтарійської комісії людських прав.

HAMILTON
1 West Avenue South
Postal Zone L8N 2R9
Telephone: 527-2951

KENORA
808 Robertson Street
Postal Zone P9N 1X9
Telephone: 468-3128

KITCHENER
824 King Street West
Postal Zone N2G 1G1
Telephone: 744-7308

LONDON
560 Wellington St
Postal Zone N6A 3R4
Telephone: 438-7291

OTTAWA
2197 Riverside Drive
Postal Zone K1H 7X3
Telephone: 731-2415

PETERBOROUGH
267 Stewart St
Postal Zone K9J 3M8
Telephone: 743-0361

SAULT STE. MARIE
125 Brock Street
Postal Zone P6A 3B6
Telephone: 949-3331

SUDBURY
1538 LaSalle Boulevard
Postal Zone P3A 1Z7
Telephone: 566-3071

THUNDER BAY
435 James St. S.
Postal Zone P7E 6E3
Telephone: 475-1693

TORONTO
400 University Avenue
Postal Zone M7A 1T7
Telephone: 965-6841

WINDSOR
500 Ouellette Avenue
Postal Zone N9A 1B3
Telephone: 256-3611

Ontario Human Rights Commission

Bette Stephenson, M.D.,
Minister of Labour

William Davis, Premier

Province of Ontario

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА",

що вплинули від 1 грудня 1977 р. до 12 січня 1978 р.

США:

Друзі і Родина, Нью-Йорк, замість квітів на могилу св. п. д-ра О. Сушкова	130.00
Ст. пл. Юрій Тарасюк, Ірвінгтон, складає \$40.00 замість квітів на могилу Дядька св. п. О. Разуміва, \$60.00 замість різдвяних дарунків для племінників Ірці, Марка, Левка, Ромка, Ореста, Олеся і Лесі; \$25.00 замість датку на новопосвячений прапор Куреня Ордену "Хрестоносців", разом	125.00
Замість квітів на могилу св. п. мгр. П. Шарна, О. і Мельниковичі — \$15.00, А. і Я. Терлецькі — \$20.00, Х. і Ю. Ференцевичі — \$20.00, разом	55.00
Маріян і Іванна Коці, Аппер Монтілер, замість квітів на могилу св. п. д-ра О. Сушкова	50.00
Пл. сен. Наталка і Оксана Корепоцькі з родинами, Мурставн-Балтімор, замість квітів на могилу св. п. мгр-а Петра Шарна	40.00
З мистецької виставки вишивок п. Мирослави Стахів, яка відбулася з ініціативи Пластприяту в Йонкерсі (гл. стаття в "Юнаку" ч. 12/77 стор. 22)	25.00
Ірина Клос, Лорейн, в сьому річницю смерті св. п. пл. сен. Романа Клоса	25.00
Гурток Пластприяту, Ньюарк, замість квітів на могилу св. п. Ольги Турянської	25.00
Плем'я "Перші Стені", США замість квітів на могилу св. п. мгр-а Петра Шарна	25.00
8 Курінь УПС-ів ім. Григора Орлика, США, з приходу з 16-ої "Орликіяди"	25.00
Роман і Стефанія Морози, Гастінгс он Гадсон, замість квітів на могилу св. п. д-ра О. Сушкова	25.00
22-ий Курінь УПЮ-он ім. Наталії Кобринської, Трентон, різдвяний дар з приходу святкового базару	20.00
Пл. юн. Юрій і Марко Диці, Левістон	15.00
Д-р Модест Ріпецький з Родиною, Савт Голланд, замість квітів на могилу св. п. мгр-а Романа Нєкіша	11.00
Ст. пл. Юрій Миколаєвич, Гайд Парк	5.00
Пл. юн. Мирон і Уляна Бабюки, Рочестер	4.00
Пл. юн. Наталка Куйбіда, Флашінг	2.00
Д-р Із'яслава Заяць, Монтроз	2.00
Пл. сен. Надя Гафтинович, Гартфорд	2.00
США разом	\$611.00

КАНАДА:

Ст. пл. Соня і пл. юн. Богдан Рослицькі, Вінніпег, у 17-ту річницю смерті Бабусі св. п. Юлії Кокот	17.00
Всеч. о. Степан Гуцуляк, Торонто	10.00
Ст. пл. Ірка і Таня Норда, Торонто	5.00
Ст. пл. Богдан Піницький, Ст. Кетерінс	5.00
Микола Хархаліс, Торонто	4.00
Пл. юн. Роман Шараневич, Торонто	4.00
Пл. юн. Юрій Гуцуляк, Іслінгтон	2.50
Ст. пл. Андрій Кравчук, Монреаль	2.50
Канада разом	\$ 50.00

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ:

Пл. сен. Роман Гринаш, Манчестер	\$4.00
Пл. сен. Ярослав Іваницький, Ноттінгам	1.50
Пл. сен. Галина Павлін, Лондон	0.50
Разом	\$ 6.00
Усі разом	\$672.00

● Усім жертводавцям склалася на цьому місці нашу щирю подяку за їхні датки на пресфонд "Юнака". Ці датки допомагають нам у великій мірі продовжати наше видавничє діло.

Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише передплачувати, але й докладно читати, до нього дописувати, приєднувати йому передплатників і збирати пожертви на його пресфонд.

Ваші заощадження складайте, а позички на всякі потреби беріть у фінансовій установі, що їй на ім'я:

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА "САМОПОМІЧ" У ДІТРОЙТІ

ТРИ БЮРА ДЛЯ ВАШИХ ПОСЛУГ

НА ЗАХОДІ МІСТА
7346 Michigan Avenue
At Tarnow
Detroit, Michigan 48210
Tel.: 841-2390

У ВОРРЕНІ
28792 Royan Road
Warren, Michigan 48092
In The King Plaza Just South of 12 Mile Rd.
Tel.: 573-7074

ГОЛОВНЕ БЮРО
11838 Jos. Campau Avenue
Hamtramck, Michigan 48212
Tel.: 891-4100

Щадіть — Позичайте — Обезпечуйтеся.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ і ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,

Той доляр, той цент

Тобі допоможе колись

Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ "Самопоміч" платить 5½% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать

Вашу майбутність!

Пластуни і Пластунки,

учні свято-милолаївських шкіл,

складайте свої ощадності у

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКИЙ КРЕДИТОВИЙ СПІЛЦІ.

Спілка приміщується в будинку

Вашої школи і є відкрита від

год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

“ПОСІБНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО”

можна набути

- в Канаді: у Адміністрації
“Юнака”:

“Yunak” — Magazine,

2150 Bloor St. W.

Toronto, Ont. M6S 1M8 Canada

ЦІНА — \$9.00

**Друкерія
КИЇВ**

виконує
всю
друкарську
роботи.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні
запрошення
- фірмові
друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

- літаком ● кораблем ● поїздом ● автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюроі

МАРКІЯНА КОГУТА

і

ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada

RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна: \$1.00

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

“... виховання — це надавання думкам і почуванням якогось напрямку”, — каже Олександр Тисовський-Дрот. Пластова преса саме й сприяє виконанню цього завдання.

Читайте ж і **СВОЄЧАСНО** передплатуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і новачоків та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал дорослого членства Пласту, Пластприяту і загалу батьків, які цікавляться вихованням і громадськими справами.

● Присилайте передплати **3 ПОЧАТОМ КОЖНОГО РОКУ** (до 1 березня!), бо своєчасні передплати уможливають дешевшу пересилку журналів.

● Надсилайте дописи (хроніку, знімки, “молоде перо”, ілюстрації тощо), діліться своїми зауваженнями щодо змісту і вигляду журналів, втримуйте зв'язок з редакціями. Ставайте співучасниками пластового самовиховання.

БОРСУК

ЇЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОВК

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ОПЕНЬ